Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

154 кр. "Савецкая Беларусь" Одесса, Пастера 13. Госуд. публичн. библиот. студз. сьнеж. адзін экз.

Орган Ц[...] камітэту Саветаў БССР.

10 год[...]

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Навыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам = не варочаюцца. =

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: На 1 месяц — 90 к.; „ 3 „ — 2 р. 70 к.; „ 6 „ — 4 р. — к.; „ 1 год — 8 р. — к. Зьмена адрасу: іншагародніх — 20 к., мясцовых — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: За радок нанпарэлі пасьля тэксту — р. 50 к. За радок нанпарэлі пасярод тэксту 1 р. — к. За радок нанпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к. Сьпешныя на 50 проц. даражэй. Зьвыш тарыфу бярэцца 10 проц. падатку.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: За 1 дакумант 35 кап. За кожны дадатковы 15 „ Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант 15 „ За кожны дадатковы 5 „ Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 191 (2680) Пятніца, 23-га жніўня 1929 г.

СТАЎКА МІЖНАРОДНАЙ БУРЖУАЗЕІ БУДЗЕ БІТА.

(Гутарка з прадстаўнікам Камінтэрну тав. Міфам, які прыехаў у Менск).

У гутарцы з нашым супрацоўнікам тав. Міф паведаміў наступнае:

— Падзеі на Ўсходзе ў сувязі з захопам Усходняй Кітайскай чыгункі сьведчаць аб тым, што міжнародны імпэрыялізм робіць сур'ёзную стаўку на ўцягненьне СССР у вайну.

СССР ня змог згадзіцца з гэткім разбойнічым актам. СССР ня змог добраахвотна перадаць чыгунку ў рукі азьвярэўшай кітайскай рэакцыі, якая, поруч з непасрэдным прыслужніцтвам міжнароднаму імпэрыялізму, пад яго дыктоўку спрабуе ўшчыкнуць інтарэсы СССР.

Аб добраахвотнай перадачы не магло быць і гутаркі яшчэ і затым, што кітайскія мілітарысты парушылі ўсялякія дагаворныя абавязацельствы і ўчынілі самачынны акт нячуваны ў практыцы міжнародных адносін. Да таго-ж ня трэба забываць, што гэтая чыгунка бясспрэчна, будзе кітайцамі перададзена міжнародным імпэрыялістам (у гэтых адносінах паказальны амэрыканскія пляны „інтэрнацыяналізацыі“ УКЧ), якія выкарыстаюць яе, як адну з базаў для наступу на СССР.

Вядомая рэч, што самы захоп чыгункі і бясчынствы кітайскіх мілітарыстаў прадыктаваны міжнароднай буржуазеяй, і ў першую чаргу ангельскім капіталам, які рушыцца справакаваць нас на вайну і гэтым сарваць нашу работу па выкананьню пяцігодкі.

Вядома, што гэтыя правакацыі кітайскіх імпэрыялістаў і расейскіх белагвардзейцаў, якія ажывілі сваю актыўнасьць пад крылом кітайскіх сатрапаў, ня спыняюцца. Цяжка зараз сказаць, ці прывядзе гэта да вялікай вайны паміж СССР і Кітаем, якая ня можа ня быць прадвесьцем к такому ваеннаму канфлікту, які наўрад ці абмяжуецца толькі Ціхаакіянскім узьбярэжжам. Але, калі зараз цяжка гаварыць аб такой вялікай вайне, якой процідзейнічае міралюбівая палітыка СССР,—дык малая вайна, у выглядзе бязьлікавых прымежных узброенных сутычак, у сутнасьці справы ўжо адбываецца.

Магчыма, што яшчэ некаторы час расейскія белагвардзейцы, пры благаславеньні кітайскай рэакцыйнай улады будуць арганізоўваць спробы пераходу нашых межаў, але таксама бясспрэчна, што яны сустрэнуць адпаведны рашучы адпор з боку Чырвонай арміі,—гэтага вернага абаронцы заваёў Кастрычніка.

Усё-ж думаецца, што спробы міжнародных імпэрыялістаў уцягнуць нас у вайну і гэтым адчыніць магчымасьць ваеннай інтэрвэнцыі да пачатку новай імпэрыялістычнай бойкі паміж асноўнымі імпэрыялістычнымі дзяржавамі, канкурыруючых зараз на сусьветным рынку,—думаецца, што гэтыя спробы ня будуць мець посьпеху.

Імкненьні міжнароднай буржуазеі сарваць наш пасьпяховы сацыялістычны наступ, уцягнуць нас у вайну з Кітаем і гэтым самым паказаць СССР у нявыгадным сьвеце перад працоўнымі, як ваяўнічую краіну, неадкладна ўжыць зброю пры вырашэньні ўсіх спрэчных пытаньняў,—гэтыя імкненьні далей будуць разьбівацца аб міралюбівую палітыку СССР.

Вядома, гэта ня значыць, што будуць безнаказанна праходзіць бясчынствы над савецкімі грамадзянамі і белагвардзейскія налёты на нашу тэрыторыю.

Зразумела, што СССР, выказваючы гатоўнасьць мірна разьвязаць усе спрэчныя пытаньні, зможа адстаяць свае межы і свае інтарэсы ад усялякіх пасяганьняў, зможа разграміць ня толькі белагвардзейскую зграю, але і ўдарыць па тых, хто зараз накіроўвае белагвардзейскія банды на нашу тэрыторыю.

Гатоўнасьць абараніць СССР, якая была прадэманстравана міжнародным пралетарыятам 1 жніўня, як і абурэньне, ахапіўшае працоўныя масы Савецкага Саюзу, дае надзею, што і на гэты раз будзе біта стаўка міжнароднай буржуазеі, і СССР зможа працягваць так пасьпяхова разгорнутае пераможнае будаўніцтва сацыялізму.

Гаагская канфэрэнцыя правалілася

Крызіс канфэрэнцыі дасягнуў высокага пункту

ГААГА, 21-УШ. У адказ на мэмарандум нямецкай дэлегацыі бэльгійскі прэм'ер Жаспар, са згоды іншых дзяржаў-ліхвяроў, склікаў [illegible] нарады, перадаў дэлегацыям [illegible] даклад, які па ўсіх спрэчных пунктах [illegible] краін.

На агульную думку, крызіс канфэрэнцыі дасягнуў самага высокага пункту. Думаюць, што [illegible] павінна быць спынена [illegible] канфэрэнцыя.

Камітэт экспэртаў [illegible]

Сакрэтныя нарады.

ГААГА, 21-8. Сёньня ўвечары на пасяджэньні дэлегацый 6-ці галоўных краін абмяркоўваецца патрабаваньне Штрэземана [illegible] каб Нямеччына пасьля гэтай даты не павінна была аддаваць сваіх выплат у размераў, устаноўленых плянам Даўэса. Нарады цягнуліся 2 з паловаю гадзіны. [illegible] захоўваецца ў вялікай тайне. У колах канфэрэнцыі заяўляюць, што субота будзе крытычным днём, які вызначыць лёс канфэрэнцыі.

Захаваныя сілы ангельскага флёту.

ЛЁНДАН, 21-УШ. Макдональд агаласіў заяву аб сваіх перамовах з Даўэсам па пытаньні аб марскім разброеньні. Макдональд заяўляе, што ў перамовах намеціўся пэўны прагрэс. У сучасны момант абмяркоўваецца патрабаваньне Амэрыкі аб яе поўным парытэце з Англіяй у адносінах марскога флёту. Водлуг слоў Макдональда, Англія згаджаецца здаволіць гэтае патрабаваньне.

„Морнінг Пост“ выказвае задаволеньне тым, што прэм'ер, як відаць, разумее неабходнасьць захаваньня сілы ангельскага флёту. Далей газэта падкрэсьлівае шчыльную сувязь між перамовамі Даўэса з Макдональдам і гаагскай канфэрэнцыяй. Пры гэтым газэта заяўляе, што калі гаагская канфэрэнцыя будзе сарвана і плян Юнга ня будзе ўхвален, дык пэрспэктывы на пасьпяхоўны вынік канфэрэнцыі аб разброеньні будуць далёка няцікавымі.

ШЧЫРЫ ПРЫЁМ НАШЫХ СУДНАЎ У НЯМЕЧЧЫНЕ.

БЭРЛІН, 21-8. Паўнамоцнае прадстаўніцтва СССР у Бэрліне наладзіла прыём з прычыны наведаньня савецкім флётам Нямеччыны. З нямецкага боку на прыёме прысутнічалі прадстаўнікі вайскова-марскога і вайсковага ведамстваў і міністэрства замежных спраў. З савецкага боку прысутнічалі: даверанны ў справах СССР Брадоцкі, камандуючы атрадам савецкіх крэйсэраў Раль і іншыя.

У Сьвінемюндзе перад адплыцьцем савецкай эскадры наладжан на савецкіх параходах разьвітальны абед для нямецкіх маракоў.

Камандуючы атрадам Раль выказаў удзячнасьць за гасьціннасьць. „Савецкія вайсковыя судны, якія знаходзяцца зараз у нямецкіх партох,—сказаў Раль,—і асабліва „Аўрора“, бралі ўдзел у гэраічнай Кастрычнікавай барацьбе 1917 году і актыўна змагаліся за зацьверджаньне савецкай улады. Вось зачым шырокія народныя масы СССР адносяцца да гэтых суднаў з уважлівасьцю, любасьцю і прыхільнасьцю. Вестка аб тым, што іменна гэтым суднам зроблен у Нямеччыне такі шчыры прыём, будзе спаткана ў СССР з вялікім задаволеньнем“. Раль выказаў упэўненасьць, што наведаньне савецкага флёту зьявіцца значным крокам наперад у справе ўмацаваньня прыязцельскіх адносін між СССР і Нямеччынаю.

У гонар асабовага складу.

МЭМЕЛЬ, 20-8. Адбыўся вялікі прыём у часьць асабовага складу савецкіх мінаносцаў. Прысутнічалі прадстаўнікі ўлады і грамадзкія дзеячы. Водлуг агульных водгукаў, савецкія судны выклікаюць вялікую зацікаўленасьць у мясцовага насельніцтва.

БЭРЛІН, 20-8. Водлуг паведамленьня Вольфа, начальнік савецкай эскадры разам з 2-ма маракамі прыляцеў на самалёце на аэрадром Тэмпэльгофа, дзе яго вітаў прадстаўнік нямецкага флёту.

Ні кроку на савецкую зямлю.

ПАЎСТАНЕМ ДРУЖНЫМІ ШЭРАГАМІ НА АБАРОНУ СВАЕЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ БАЦЬКАЎШЧЫНЫ.

РАШУЧЫ АДПОР КІТАЙСКІМ ДРАПЕЖНІКАМ

ГАТОВЫ ЎСТАЦЬ НА АБАРОНУ КРАІНЫ САВЕТАЎ.

Менскія асьветнікі, якіх аб'ядноўвае 3-ці групком на сваім сходзе пастанавілі патрабаваць ад Ураду даць рашучы адпор белагвардзейскім бандытам, якія робяць наскокі на савецкую тэрыторыю.

Разам з тым асьветнікі заявілі, што яны па першаму клічу Савецкага Ураду ўсе, як адзін, устануць на абарону краіны саветаў. Адначасова сход пастанавіў распачаць падпіску ў фонд абароны краіны, адлічыць у фонд індустрыялізацыі краіны аднадзённы заработак, падпісацца на 3-ю пазыку індустрыялізацыі на 100 проц. месячнага заработку і захаваць усе маючыяся на руках аблігацыі пазык на ўвесь тэрмін іх выпуску.

Побач з гэтым сход асьветнікаў вырашыў адчыніць запіс дабравольцаў у Асобную Дальня-Усходнюю армію.

АСЬВЕТНІКІ ЗАПІСВАЮЦЦА ДАБРАВОЛЬЦАМІ.

Мы, асьветнікі групкомаў №№ 7 і 2 пратэстуем супроць наглых нападаў міравога імпэрыялізму і заяўляем, што кожную хвіліну гатовы стаць у шэрагі Чырвонай арміі на абарону заваёў Вялікага Кастрычніка.

Асьветнікі заяўляюць, што яны прымуць актыўны ўдзел у рэалізацыі 3-й пазыкі і арганізацыі фонду абароны. Узмацнім ваенізацыю ў школах і зьбярэм сродкі ў падарунак байцам Дальня-ўсходняй арміі.

Тут жа на сходзе пачалі зьбіраць грошы па падпісному лісту і 24 асьветнікі запісаліся дабравольцамі ў Чырвоную армію. Вось імя гэтых асьветнікаў:

1) Загорскі, 2) Гінзбург, Р. С, 3) Гурвіч, С. А., 4) Цыпіна Б. І., 5) Хіжнякова Н. К., 6) Барысенка Х. Б., 7) Корзан А. С., 8) Рубіна Р. Р., 9) Слонімская А. М., 10) Міхалішын Ф. А., 11) Општэйн Л. Д., 12) Бабковіч Я. Ф., 13) Дабржанская, 14) Главінская, 15) Зальцман Е. Б., 16) Маршак А., 17) Бутромеева В., 18) Мельнік Ц., 19) Каган Н. М., 20) Млынскі М. Ш., 21) Дварэцкі Н. П., 22) Каждан Л., 23) Бразоўская А. і 24) Фодзіман М. С.

АБВЯСЬЦІЛІ СЯБЕ ДАБРАВОЛЬЦАМІ.

Міжнародны імпэрыялізм праз свайго васала душыцеля рабочае клясы Кітаю—кітайскіх капіталістых—правакуе СССР на вайну.

У адказ на наглыя напады кітайскіх драпежнікаў, сумесна з рэшткамі расейскіх белабандытаў мы са зброяй у руках будзем абараняць сваю сацыялістычную бацькаўшчыну і заваёвы Кастрычніка.

Абвяшчаем сябе дабравольцамі і гатовы зараз-жа стаць байцамі Асобнай Далёка-Усходняй Чырвонай арміі.

Супрацоўнікі ЦВК і СНК БССР:

1) Корф, А. С., 2) Баран, М., 3) Елін, М. Г., 4) Ляскоўскі, 5) Дубавіцкі, 6) Савіцкі, 7) Сыцько, 8) Мурашкевіч. К, Я. 9) Лукашэвіч, А. М., 10) Караткевіч, 11) Хоцэр, С. Л., 12) Анісімаў, 13) Паўлаў, 14) Трэпель, 15) Прышчэпчык, 16) Лодысеў, 17) Малішэўскі, 18) Дарашэвіч, 19) Гомза, М., 20) Нехай, Н. С., 21) Ярош, 22) Брушкоў, А. Г., 23) Шырко, 24) Карповіч, 25) Крывіцкі, 26) Селіванаў, 27) Савельзон, С., 28) Пазьнякоў, 29) Лібман, 30) Казлоўскі, 31) Гембіцкі, 32) Калошын, 33) Спэктар, 34) Красьцін, 35) Шабанаў, 36) Смайкевіч 37) Смольскі, 38) Дрэйтэр, 39) Беганскі, 40) Швэд.

Жанчыны:

41) Казак, Н. 42) Лісевіч, М., 43) Марозава, 44) Сьвірыноўская Т., 45) Некрасава, 46) Грынберг.

Усе, як адзін, устанем на абарону краіны...

Заявілі асьветнікі 5-га Менскага групкому на сваім сходзе. Для яшчэ большага разгортваньня сацыялістычнага будаўніцтва і максымальнага ўзмацненьня абараназдольнасьці СССР мы асьветнікі адкажам нашым ворагам стопроцантнай падпіскай на 3-ю пазыку і актыўным удзелам у сацыялістычным спаборніцтве.

Выхавацелі разам з выхаванцамі.

7 працаўнікоў Менскага дзіцячага прыёмніка-разьмеркавацеля Паўлоўскі П. К., Пансевіч В. Н., Біндлер І. Х., Рашэр Г. І, Болжанка Н. І., Гаўк І. Э. і Шурава І. просяць лічыць іх дабравольцамі Чырвонай арміі.

200 руб. на падарункі Асобнай Д.-У. арміі.

На сходах менскіх асьветнікаў па падпісных лістох сабрана звыш 200 р. у падарунак байцам Асобнай Дальня-Усходняй арміі.

Уступаю дабравольцам у Дальня-Усходнюю армію.

Прашу ўключыць мяне ў лік дабравольцаў у Асобную Дальня-ўсходнюю армію.

Асьветнік Нікіцкі С. А.

Пачаць збор на самалёт „Асьветнік“.

У адказ на наглы напад кітайскай ваеншчыны і белагвардзейскіх банд, агульны сход калектываў 2, 4 і 5 менскіх школ сямігодак пастанавілі падпісацца на 100 проц. месячнага заработку на новую пазыку і адлічыць аднадзённы заработак у фонд індустрыялізацыі краіны.

Пэдагогі і [illegible] просяць лічыць іх мабілізаванымі ў Чырвоную армію, а жанчыны лічваюць сябе [illegible] мэтах аказаньня [illegible] арміі.

Сход патрабуе [illegible] распачаць збор [illegible] на самалёту „Асьветнік“.

Адлічаем у фонд абароны краіны.

Супрацоўнікі [illegible], сабраўшыся на л[illegible], [illegible]юць свой рашучы [illegible] правакацыі кітайскіх [illegible] іх наймітаў бел[illegible], [illegible] чуць справакаваць [illegible] вайну.

Мы патрабуем [illegible] няць катэгарыч[illegible] ніць самачынны[illegible] тайскімі атра[illegible] ры і зьдзекі [illegible] ніцтвам.

Сход даручыў [illegible] ро ячэй-кі Асоавіяхіму узмацніць заняткі ва[illegible]тка і арганізаваць саніта[illegible].

У агульны фонд абароны краіны аднадушна пастаноўлена адлічыць ½ проц. месячнай пэнсіі ў працягу 3-х месяцаў.

Працаўнікі Навукова-Дасьледчага Інстытуту лічаць сябе мабілізаванымі.

На першаму клічу Савецкага Ураду, заяўляюць навуковыя працаўнікі НДІ, мы з вінтоўкай у руках выступім на абарону Кастрычнікавых заваёў.

Сход просіць Савецкі ўрад лічыць нас мабілізаванымі і гатовымі прыняць практычны ўдзел у абароне мірнага жыцьця і працы рабочых і сялян СССР.

Сход паслаў прывітаньне байцам Дальня-ўсходняй арміі і пастанавіў сабраць сродкі ў падарунак чырвонаармейцам апошняй.

Побач з гэтым сход пастанавіў скласьці ў Нав.-Дасьледч. Інстытуце і станцыях баявыя дружыны для правядзеньня больш уважлівай аховы ўстаноў і прадпрыёмстваў.

Выхаванцы дзіцячага прыёмніку — дабравольцы.

Чатыры выхаванцы Менскага дзіцячага прыёмніка-разьмеркавацеля **Васільеў Алесь, 18 г., Лагойка Раман 18 год, Крышчановіч Пятро, 18 г. і Юдзін Арон 17 год** падалі заяву у Менскі акрваенкамат з просьбай залічыць іх у Чырвоную армію для абароны краіны працоўных.

Пралетарыят Нямеччыны—Далёка-Усходняй.

БЭРЛІН, 21-УШ. «Ротэ Фанэ“ падкрэсьлівае значэньне савецкай асобай арміі на Далёкім Усходзе і цікавы лёс камандуючага гэтай арміяй Блюхера, які, будучы мэталёўцам па прафэсіі, стаў адным з выдатных вайсковых правадароў пралетарскай рэвалюцыі.

Нарэшце газэта піша: „Нямецкая рабочая кляса пасылае сваё шчырае рэвалюцыйнае баявое прывітаньне асобай Далёка-Усходняй арміі і яе пакрытаму славаю правадыру Блюхеру. З рашучасьцю стаяць яны на варце, каб адбіць кожны наскок на савецкую тэрыторыю“.

АКТЫЎ МЕНСКАЙ ПАРТАРГАНІЗАЦЫІ—ЗА РАШЭНЬНІ X ПЛЕНУМУ КАМІНТЭРНУ

Учора на сходзе актыву Менскай арганізацыі КП(б)Б з дакладам аб выніках работ X пленуму Камуністычнага Інтэрнацыяналу выступіў прадстаўнік Камінтэрну тав. Міф.

Тав. Міф пад гучныя воплескі 1700 партыйцаў, якія прысутнічалі ў зале, перадаў менскаму пралетарыяту прывітаньне ад Камуністычнага Інтэрнацыяналу, падрабязна застанавіўся на выніках работы апошняга пленуму Камінтэрну і даў ацэнку міжнароднага становішча рабочага руху.

У канцы сходу партактыў прыняў рэзалюцыю, у якой ухваляе і прызнае правільнымі рашэньні X пленуму Камінтэрну.

Падрабязная справаздача аб дакладзе тав. Міфа і рэзалюцыя сходу будуць зьмешчаны ў наступным нумары.

НЕ ЗАДУШЫЦЬ РЭВАЛЮЦЫЙНАЙ БАРАЦЬБЫ

Клянуцца абараняць СССР.

БЭРЛІН, 20-8. Другі дзень зьезду чырвонага саюзу жанчын, які адбываецца ў Эрфурце, прайшоў пад знакам ваеннай апаснасьці на Далёкім Усходзе. Удзельнікі зьезду аднадушна заявілі, што клятву на вернасьць бацькаўшчыне ўсіх працоўных яны замацуюць справамі і, вярнуўшыся на прадпрыёмствы, будуць штодзённа растлумачваць работніцам пагрозу вайны.

Зьезд бурна вітаў дэлегатку, якая перадала яму баявое прывітаньне Камінтэрну, а таксама прывітаньне ад работніц СССР.

Працоўныя абараняюць свой банк.

ПАРЫЖ, 21-8. Поўная адсутнасьць перапуду сярод укладчыкаў рабоча-сялянскага банку і цьвёрдая рашучасьць рабочай клясы выступіць на абарону свайго банку прымусілі ўрад да адступленьня. Сход калектыўных і індывідуальных укладчыкаў банку, на якім прысутнічала 848 чалавек, аднадушна выказаў поўнае давер'е банку і абавязаўся ня толькі ня вымаць сваіх укладаў, але ўнесьці новыя ўклады ў банк.

У сувязі з гэтым службовая ўлада прымушана была адмовіцца ад намеру абвясьціць банк банкротам і назначыць ліквідацыйную камісію. Судовая ўлада абмежавалася назначэньнем адміністратара, роля якога фактычна зводзіцца да таго, што ён павінен будзе ізноў адчыніць банк і сьцьвердзіць поўную заканамернасьць і правільнасьць яго фінансавых апэрацый.

Як зазначае „Юманітэ“ ў некаторых колах пачалі спадзявацца, што адчыненьне банку выкліча масавае забіраньне ўкладаў. Аднак, на справе, водлуг слоў газэты, здарылася наадварот: укладчыкі масамі зьяўляюцца, каб новымі ўкладамі ўмацніць яго становішча.

На асобных прадпрыёмствах Парыжу і ваколіц было сабрана больш за 10 тысяч франкаў.

Са здаволеньнем адзначаючы першыя посьпехі падпіскі, „Юманітэ“ заклікае ўсіх працоўных у гарадох і вёсках прыйсьці на дапамогу камуністычнаму органу і даказаць гэтым сваю салідарнасьць з яго барацьбою супроць рэпрэсій буржуазеі і ўраду, на абарону СССР і супроць надыходзячай вайны.

* * *

ПАРЫЖ, 20-УШ. Як выяўляецца з усё большаю выразнасьцю, прасьледаваньні супроць рабоча-сялянскага банку мелі на мэце ня толькі падарваць фінансавае становішча „Юманітэ“ і нанесьці ўдар унітарным прафсаюзам і рабочым каапер態тывам, але таксама знайсьці „доказ таго, што камуністычны рух у Францыі мае грашовую дапамогу з Масквы“.

Наколькі слаба апраўдаліся гэтыя надзеі, добра даказвае поўнае расчараваньне правай газэты „Энтрансіжан“, якая піша: „Міністр унутраных спраў Тард'е рашыў узьняць прасьледаваньне супроць рабоча-сялянскага банку напярэдадні 1-га жніўня, каб атрымаць [illegible]

Бунт на параходзе „Гетары“.

ПАРЫЖ, 12-га жніўня выбухнуў бунт на французскім параходзе „Гетары“, які стаяў на якары ў гішпанскім порце Фэроль. [illegible]

Пад нажымам рэфармістаў.

БЭРЛІН, 20-8. Стачачны камітэт забаставаўшых сьлясараў, які працягвае барацьбу з [illegible] Аднак, пад нажымам рэфармістаў [illegible] агульны сход бастуючых згадзіўся на [illegible] большасьцю 456 супроць 336-ці галасоў [illegible]

Забаставалі батракі.

СТАКГОЛЬМ. У Кальмар-Лене ў буйных маёнтках забаставалі сельска-гаспадарчыя рабочыя ў адказ на адмову прадпрыёмцаў утварыць з імі калектыўны ўгавор. Забаставаўшыя былі выселены з кватэр і нават пазбаўлены права карыстацца студнямі. Міжрабпом дае бастуючым рабочым усямерную дапамогу.

Нездаволены ўмовамі згоды.

ЛЁНДАН. У забастоўцы джутавай прамысловасьці ў Калькуце ўдзельнічае ўжо 70 тысяч чалавек. Забастоўка выбухнула ў выніку нездаволеньня рабочых умовамі той згоды, на падставе якой была спынена папярэдняя забастоўка.

Контр-дэманстрацыя.

ПАРЫЖ. У Мантыні-О-Гоэль (у ваколіцах Лянсу) рабочыя наладзілі контр-дэманстрацыю ў адказ на фашысцка-клерыкальную маніфэстацыю. Са сьпевам „Інтэрнацыяналу“ рабочыя разагналі клерыкалаў і фашыстаў, не зважаючы на ўмешваньне жандармэрыі.

Моладзь рыхтуецца да Мюду.

БЭРЛІН, 20-8. Да надыходзячага міжнароднага юнацкага дню ЦК камсамолу агаласіў адозву, у якой заклікае рабочую моладзь узяць самы шырокі ўдзел у мітынгах і дэманстрацыях, якія наладжвае камсамол 1-га верасьня.

БАНДЫ РВУЦЦА НА НАШУ МЯЖУ

Поўны разгар падрыхтоўкі да наступу.

ТОКІЁ, 20-8. „Токіё-Асахі“ паведамляе, што 19-га жніўня з Гірыну паслана 2 тысячы салдат у напрамку на поўнач. Водлуг некаторых вестак, кітайская ўлада хоча пабудаваць часовую чыгунку між Чжанчунем і Кендошы з мэтаю перавозкі войска і прыладаў на поўнач, бо Паўднёва-Манчжурская забараняе кітайскаму войску перасякаць зону гэтай чыгункі.

Агенцтва Сімбун-Рэнго паведамляе, што інспэктар хайларскага войска Люцьзян выехаў 19-га жніўня на ст. Манчжурыя. Дэмпо Цусін паведамляе са ст. Манчжурыя, што ўхвалена паслаць дзьве мукдэнскіх дывізіі на поўдзень ад Хунганьскіх гор, прычым першы атрад у складзе 300 мукдэнскіх кавалерыстаў ужо паслан на поўнач.

* * *

ТОКІЁ, 20-8. Сімбун Рэнго паведамляе; „Як відаць, кітайцы пераходзяць да тактыкі наступленьня. Адначасна кітайскае войска распачало прапаганду па радыё і ў прэсе, абвінавачваючы савецкае войска ў [illegible] на прымежныя вобласьці, рабунках, падпалах і г. д., „апэлюючы да дзяржаў са спасылкаю на пакт Келёга“.

Карэспандэнт агенцтва дадае, што ўсё гэта зьяўляецца толькі „прапагандаю“, бо ні на ст. Манчжурыя ні на Паграні чнай ніякіх такіх фактаў ня было“.

Стымсон шукае прычэпкі.

НЬЮ-ЁРК, 21-8. Вашынгтонскі карэспандэнт „Балтымор-Сэн“ завярае, што Стымсон, як і раней, шукае ўмяшаньня ў манчжурскія справы, у адпаведнасьці з сакрэтным мэмарандумам, які ён раздаў прадстаўніком дзяржаў 25-га ліпеня, прапануючы заснаваць міжнародную камісію для замірэньня і інш.

Карэспандэнт паведамляе, што, не зважаючы на адхіленьне мэмарандуму Японіяй і Нямеччынаю, іншыя дзяржавы аднесьліся да мэмарандуму спрыяюча.

Пасланьнік жаліцца.

ВАШЫНГТОН, 21-8. Учора кітайскі пасланьнік У-Чжао-Чу зьвярнуўся да дзяржаўнага дэпартаманту з вялікаю нотаю зьмест якой пакуль-што не агалошан. Водлуг чутак, у ноце перададзена пэкінская вэрсія манчжурскіх надзей.

Арышт студэнтаў.

ТОКІЁ, 20-8. У Дайрэне, Порт-Артуры і Харбіне японская паліцыя арыштавала 21 студэнта, абвінавачаных у прыналежнасьці да „тайнай марксісцкай арганізацыі“ і ў спробе наладзіць забастоўкі на Паўднёва-Манчжурскай чыгунцы.

Узорван цягнік.

ТОКІЁ, 21-8. З Харбіну паведамляюць: на Ўсеінтэнданцкім разьезьдзе ўзарваны цягнік таварнага поезду. Вінаватыя ня знойдзены, аднак, учыняюцца арышты сярод савецкіх грамадзян.

Курс манчжурскага даляру зьніжаецца.

ТОКІЁ, 21-8. Ад самага пачатку канфлікту курс манчжурскага даляру пачаў зьніжацца. 10-га ліпеня за 100 даляраў давалі 69 японскіх іен, а сёньня за іх даюць толькі 58 іен.

Прыплылі японскія вайсковыя судны.

ТОКІЁ, 20-8. Стачка на японскіх тэкстыльных фабрыках у Цындао (Кітай) адбываецца далей, набыўшы востры характар. У Цындао прыплыла частка японскіх вайсковых суднаў.

КРОЎ РАБОЧЫХ ПРАЛІТА.

Паліцыя абараняе фашыстых.

ВЕНА, 21-8. У сувязі з забойствам удзельніка фашысцкай арганізацыі хэймвэру каля Ацгерсдорфу ўчора паліцыя дапытывала некалькі сяброў сацыял-дэмакратычнай партыі „шуцбунду“ (рэспубліканскі саюз абароны).

Паліцыя абвінавачвае ў забойстве рабочага Зэйдля, які нібыта назваўся сябром «шуцбунду».

Сацыял-дэмакратычная партыя агаласіла заяву, у якой катэгарычна адхіляе прыналежнасьць Зэйдля да „шуцбунду“ і партыі.

Абвесьціць усеагульную забастоўку.

ВЕНА, 19-8. Як паведамляе буржуазная «Вінэр Алгемэйнэ Цэйтунг», рабочыя венскіх прадпрыёмстваў абвясьцілі забастоўку пратэсту супроць падзей у Сэнт-Лёрэнцы. На забаставаўшых прадпрыёмствах распаўсюджвалася лятучка ЦК кампартыі з заклікам неадкладна спыніць працу, абвясьціць усеагульную забастоўку і патрабаваць пагалоўнага ўзброеньня пралетарыяту.

Абвешчана аб наладжаньні 8-мі рабочых сходаў у Вене і 7-мі сходаў у самых буйных прамысловых цэнтрах Штырыі. Венская паліцыя ўжо забараніла наладжваньне розных сходаў.

Дзейнічаць бальшавіцкімі мэтадамі.

ЛЕНІНГРАД. 21-8. Крывавыя падзеі ў Аўстрыі выклікалі буру абурэньня з боку ленінградзкіх рабочых. На некаторых фабрыках і заводах, у тым ліку на заводзе Электрасіла, на мэталёвым заводзе і інш. адбыліся лятучыя мітынгі. На мітынгах ухвалены рэзалюцыі, у якіх рабочыя Ленінграду заклікаюць аўстрыйскіх таварышоў не верыць сацыял-дэмакратам а дзейнічаць бальшавіцкімі мэтадамі.

Падпісваемся і ўносім.

ДАТЭРМІНОВЫМ УЗНОСАМ ПА ПАДПІСЦЫ НА ПАЗЫКУ ЎМАЦОЎВАЕМ ІНДУСТРЫЯЛІЗАЦЫЮ КРАІНЫ.

Першыя ўзносы па калектыўнай падпісцы.

На ўчарашні дзень у Беларускай Канторы Дзяржаўнага Банку падпіска на 3-ю пазыку індустрыялізацыі аформлена ўжо на 260 тысяч рублёў. З кожным днём аформленьне падпіскі ўзрастае, і некаторыя калектывы ўжо ўнесьлі першы ўзнос.

Зрабілі першыя ўзносы па калектыўнай падпісцы калектыў сталоўкі МПРК № 3, працаўнікі Дзяржхлебзаводу, калектыў працаўнікоў Дзяржбанку, Белбюро сындыкатаў і працаўнікі Азоту.

Далёка не на 100 проц.

Калектыў артыстаў Беларускага Дзяржаўнага Яўрэйскага Тэатру ў ліку 21 чал. падпісаўся на 3-ю пазыку індустрыялізацыі толькі на 930 р., што далёка адстае ад месячнага заработку калектыву.

А тут, дык больш чым добра.

У калектыве працаўнікоў Белдзяржкіно падпіска на 3-ю пазыку індустрыялізацыі прайшла з надзвычайным поспехам. Сапраўды, 40 працаўнікоў Белдзяржкіно падпісаліся на 4930 р., пры месячнай зарплаце ўсяго калектыву (57 чал.) усяго 3711 р. Пасьля сканчэньня агульнай кампаніі [illegible]

Ня ўсе ахоплены падпіскай.

У Беларускай Дзяржаўнай Бібліятэцы працуе 51 чалавек, а на новую пазыку індустрыялізацыі падпісалася толькі 33 супрацоўніка на 1930 р. Мясцкому і камісіі садзейнічаньня пазыцы трэба прыняць меры, каб усіх працаўнікоў ахапіць падпіскай.

Слаба ўцягнуты ў падпіску хатнія работніцы.

[illegible]

43935 руб. даў калектыў Д. П. У. Бел.

Працаўнікі Д.П.У. Бел. сабралі ў сваім калектыве падпіскі на 3-ю пазыку індустрыялізацыі на 43935 руб. [illegible]

Наркамасьветаўцы адстаюць.

[illegible]

Далі больш 100 проц. месячнага заработку.

Працаўнікі сталоўкі № 3 Менскага ЦРК сабралі падпіскі на пазыку [illegible]

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ.

Заключныя словы тав. Лазоўскага.

УЛАДЫВАСТОК, 20-8. На Ціхаакіянскай канфэрэнцыі прафсаюзаў [illegible] поўную магчымасьць аб'яднаць рабочы рух усяго Ціхаакіянскага ўзьбярэжжа для агульных задач. Першаю задачаю зьяўляецца сыстэматычная барацьба супроць імпэрыялізму за незалежнасьць калёніяльных і паўкалёніяльных краін. Другая сур'ёзная задача—аб'яднаць рабочы рух калёніяльных і паўкалёніяльных краін з авангардам рабочых у старых імпэрыялістычных краінах. Гэтая праблема датычыць жыцьцёвага ўзроўню рабочай клясы.

У пагоні за вялічэзнымі прыбыткамі пануючыя клясы імкнуцца выкары[illegible] ў Манчэстэры.

Толькі ашалелыя рэфармісты, толькі людзі, шчыльна зьвязаныя з капіталізмам, не разумеюць сувязі між нявольніцкім становішчам працоўных у калёніях і наступальнымі дзеяньнямі прадпрыемцаў супроць жыцьцёвага ўзроўню рабочай клясы ў капіталістычных краінах.

Нарэшце, ёсьць яшчэ адна задача—зьнішчэньне рэшты ў калёніяльных і паўкалёніяльных краінах фэадалізму і сярэднявякоўя, а таксама аграрная рэвалюцыя ва ўсіх калёніяльных краінах.

Нобіле просіць выдаць сваю працу.

ЛЕНІНГРАД, 21-8. Ленінградзкае аддзяленьне дзяржаўнага выдавецтва атрымала ліст ад былога камандзіра дырыжабля „Нарвэгія“ Нобіле, які просіць выдаць у СССР на расейскай мове яго кніжкі аб апошнім няўдалым палёце.

Нобіле паведамляе, што для гэтай працы ён прышле шмат каштоўнага невядомага да гэтага часу матар'ялу і 150 фатаграфій. Выдавецтва выказала прынцыповую згоду на прапанову Нобіле.

Выляціць самалёт „Піанэрская Праўда“.

МАСКВА, 22-8. ТДА-Авіяхіму наладжвае вялікі агіт-аблёт на лёгкім самалёце „Піанэрская Праўда“, пабудаваным на сродкі піанэрскіх арганізацый сіламі ячэйкі ТДА-Авіяхіму пры Акадэміі паветранага флёту імя прафэсара Жукоўскага.

Самалёт выляціць 26-га жніўня па маршруту: Масква—Мінэральныя Воды—Растоў-Дон — Сталінград — Астрахань—Балашоў—Саратаў—Пакроўск—вобласьць немцаў Паваложжа—Ульлянаўск—Казань—Ніжні-Ноўгарад—Масква.

Нямецкая агітпрафтрупа.

МАСКВА, 19-8. У Маскву прыяжджае нямецкая агітпрафтрупа, якая складаецца з 20-ці камсамольцаў. Трупа выступае на рабочых прадпрыёмствах Нямеччыны, пераважна ў Бэрліне.

З Масквы агітпрофгрупа выедзе ў розныя гарады СССР, дзе будзе паказваць перад рабочымі свае пастаноўкі. Трупа возьме ўдзел у правядзеньні міжнароднага юнацкага дню ў Маскве.

У гасьцёх у гарнякоў.

РАСТОЎ-ДОН, 19-8. Польская рабоча-сялянская дэлегацыя наведала Шахцінскі раён. Прадстаўнікі шахцінскіх гарнякоў выяджалі сустракаць польскіх таварышоў у Навачаркаск. Дэлегаты агледзелі капальню Арцём, Несватасўскія капальні, а таксама новы вадаправод.

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Дзень калектывізацыі на Полаччыне.

(Ад нашага карэспандэнта).

28 жніўня па ўсёй акрузе праводзіцца дзень калектывізацыі, які мае сваёй мэтай паляпшэньне сельскай гаспадаркі.

У гэты дзень працоўныя гораду накіроўваюць спэцыяльныя брыгады на вёску для правядзеньня сялянскіх сходаў і арганізацыі сельгасаб'яднаньняў.

І ўлетку ня спалі.

(Узьдзенскі раён, Меншчына).

Дзеля лепшага і хутчэйшага выкананьня 5-цігадовага пляну сацыялістычнага будаўніцтва нашай краіны асьветнікі Узьдзенскага раёну на агульным сходзе ў чэрвені м-цы г. г. пастанавілі ўступіць у сацыялістычнае спаборніцтва адным з суседніх раёнаў; была абрана камісія для выпрацоўкі праэкту дагавору. Праэкт дагавору выпрацаван, абгаваран у адпаведных установах. Каб гэты праэкт дагавору сацыялістычнага спаборніцтва сапраўды быў праэктам усяе асьветніцкае масы, гэта значыць сапраўды быў выканаваны, мясцком працасьветы склікаў нечарговы сход членаў саюзу працасьветы, на якім сталіся пытаньні абгаварэньня і прыняцьця праэкту дагавору сацыялістычнага спаборніцтва і аб асеньняй пасеўкампаніі.

Ня гледзячы на летні час адпачынку, асьветнікі зьявіліся на сход у ліку 60 чалавек (адсутнічалі толькі тыя асьветнікі, якія выехалі на летні час з раёну).

Па выступленьнях відаць, што праэкт дагавору абгаварваецца ня толькі для дагавору, а для сапраўднага яго выкананьня.

Дзелавіта ўносяцца карэктывы, дадаткі, зьмены. Праэкт дагавору прымаецца аднагалосна. Другое пытаньне павесткі дню—аб асеньняй пасеўкампаніі, якое фактычна складае першую частку дагавору сустрэла ня меншую актыўнасьць з боку асьветнікаў.

Асьветнікі аднагалосна выносяць пастанову ўсім членам саюзу працасьветы Узьдзенскага раёну падпісацца на 3 пазыку індустрыялізацыі ў разьмеры 150 проц. месячнай пэнсіі. Рэалізаваць сярод сялян ад сахі кожнаму асьветніку ня менш 4 поўных аблігацый. Купленыя аблігацыі пасьля выплаты поўнасьцю здаць калектыўна на захаваньне.

Ня гледзячы на 1 гадзіну ночы, прыступлена к практычнаму выкананьню гэтай пастановы. Падпісаліся на 3200 руб. Увогуле падпіска на 3 пазыку сярод асьветнікаў раёну дасьць ня менш 10000 р.

Т. М. М.

Затрымліваецца абрэзка кулацкіх гаспадарак.

(Дрыбін, Аршанскай акр.).

У Суслаўскім сельсаве ёсьць напоўпрацоўныя гаспадаркі па 20-30 дз. зямлі, і да гэтага часу яны не абрэзаны савецкім аршынам, ня гледзячы на тое, што ёсьць і шмат безьзямельных.

Вам пакажыцца, што тут віна сельсавету, што ён шкадуе зрабіць абрэзкі „Свае ўласнасьці“. Гэта зусім не так.

Сельсавет яшчэ ў сакавіку м-цы узьняў хадатайніцтва перад Дрыбінскай Райземкамісіяй аб абрэзцы зямлі ад гр-на Бараноўскага Карпы 10 дзесяц. і Шаўшталь Антон—19 дзесяцін, але да сучаснага моманту справа судом ня вырашана.

Пры такіх абставінах працы, дзеля таго, каб абрэзаць непрацоўныя гаспадаркі, трэба некалькі год, бо РЗА трымае справу нявырашанай 5 м-цаў, а заможнік не задаволіцца рашэньнем РЗК, апэлірue ў Акрземкамісію, ды і тая па прынцыпу РЗА пратрымае 10 м-цаў і вышэйшая кантрольная камісія па зямельных справах, а пакуль гэта пройдзе туды ды назад, ды рашэньне пройдзе ў выкананьне, то пройдзе некалькі год.

А. Казлоў.

Магутная электрастанцыя ў калгасе.

Бабруйск, 22-8. У калгасе „Расьсьвет“, Жлобінскага раёну, які мае тысячу гэктараў зямельнай плошчы, з наступнага году вызначаецца пабудова магутнай электрастанцыі. Пабудова электрастанцыі будзе каштаваць 400 тыс. руб.

На мейсца пабудовы гэтымі днямі выяжджае група спэцыялістых і маскоўскіх інжынэраў для абсьледваньня мейсца пабудовы і ўмоў яе.

Бурны рост калгасаў.

Бабруйск, 22-8. За апошнія дзевяць месяцаў калгасамі ахоплена на акрузе 25 тысяч гэктараў зямельнай плошчы ў той час, як да кастрычніка 1928 г. калгасамі было ахоплена толькі 11 тысяч гэктараў зямлі.

Вялікі пажар у Валынцох.

Полацак, 22-8. Гэтымі днямі ноччу ў м. Валынцох выбух пажар, якім зьнішчана: некалькі складаў, будынкаў, дзе знаходзіліся машыны і ўгнаеньне мясцовага крэдытнага таварыства на суму каля 7000 руб. Па справе затрыман гр-н Квяткоўскі.

Гэта другі пажар у м. Валынцох. Першым пажарам зьнішчана 4 дамы.

Рыхтуем новых паштавікоў.

Полацак, 22-8. Пры акруговай канторы сувязі адчыніліся трох-месячныя курсы па падрыхтоўцы новых працаўнікоў сувязі.

На курсах занята 16 асоб, галоўным чынам камсамольцаў.

Курсы прынясуць вялікую карысьць у справе паляпшэньня паштовага апарату.

Значныя сродкі на індустрыялізацыю сельскай гаспадаркі.

Гомель, 22-8. У акрузе выдаткуюцца значныя сродкі на індустрыялізацыю сельскай гаспадаркі. У бягучым годзе выдаткуецца 912 тысяч руб., а ў будучым годзе будзе выдаткавана 1.895 тысяч руб. З гэтай сумы 830 тысяч руб. будзе выдаткавана на заканчэньне пабудоў г.-г., а астатнія сумы пойдуць на пабудову новых прадпрыемств у калгасах і савгасах акругі.

Электрыфікацыя мястэчка.

Гомель, 22-8. У мястэчку Паддабранкі, Церэхаўскага раёну, засьвяцілася лямпачка Ільліча. Электрыфікацыя гэтага мястэчка дае магчымасьць пашырыць саматужную вытворчасьць.

Пабудова электрычнай станцыі была адзначана ўрачыстым сходам насельніцтва.

Дапамога сям'і тав. Вашука.

Полацак, 22-8. У „Савецкай Беларусі“ пісалася аб тым, што заможнікі падпалілі будынак Сьвяцкага лясьніцтва, у час якога загінуў камуніст, грамадчык тав. Вашук.

Зараз прызыдыум АВК узбудзіў хадатайніцтва аб прызначэньні сям'і тав. Вашука штомесячнай пэнсіі ў разьмеры 30 руб.

Батракоў на вучобу.

Полацак, 21-8. У гэтым годзе адчуваецца вялікая цяга батракоў да вучобы. Акрінспэктарыят асьветы накіроўвае 45 батракоў на рабфакі ў розныя гарады Беларусі.

Апрача гэтага 1 кастрычніка г. г. у Якіманьскай камуне адчыняюцца акруговыя курсы трактарыстых, разьлічаныя на 100 з лішнім асоб. У першую чаргу на курсы будуць прымацца батракі і калгасьнікі.

Велёпрабег Магілеў—Ворша.

Магілеў 21-8. К канцу двохтыднёвіка фізкультуры арганізуецца вэлёпрабег Магілеў—Ворша. Ён адбудзецца 24 жніўня са стартам у Магілеве.

Удзел прымаюць 20 чалавек вайсковаслужачых і 10 рабочых. Па ўсяму шляху арганізаваны мэдычныя і кантрольныя пункты. Прабег замацуе сувязь вэлёсыпэдыстаў Магілеву і Воршы. Галоўны прыз—сярэбраны з пазалотай кубак.

Рабочыя фабр. „Дняпро“ не ўцягнуты ў чыстку апарату.

З інфармацыі прадстаўніка фабкому фабрыкі „Дняпро“ на прэзыдыуме ЦП саюзу хімікаў відаць, што рабочыя фабрыкі амаль не ўцягнуты ў працу па чыстцы савецкага апарату.

ЦП саюзу дало дырэктывы неадкладна разгарнуць працу па прыцягненьню рабочых у чыстку савецкага апарату. Асабліва павінна быць завострана ўвага навокал чысткі апарату сярод рабочых, якія жывуць у вёсках.

Цікавая вынаходка

У Бабруйшчыне ў ваколіцах Рагачову выкладчыкам тэхнікуму краязнаўцам Каржанеўскім знойдзены цікавыя экспанаты новага для Беларусі віду саранчы. Pachytylus migretorius. Гэты від саранчы самы шкодны для збожжавых палёў. Патрабуе неадкладнай увагі да вывучэньня гэтых шкоднікаў з боку краязнаўчых устаноў і арганізацый. Экспанаты перададзены ў музэй т-ва краязнаўства.

Аграмінімум у Меншчыне ня выконваецца.

Зробленым дасьледваньнем па выконваньню аграмінімуму ў раёнах: Самахвалавіцкім, Сьмілавіцкім, Чэрвеньскім, Бярэзінскім, Халопеніцкім, Барысаўскім і Смалявіцкім выяўлена наступнае:

Калі ня лічыць мерапрыемстваў, праведзеных у вясеньнюю пасеўкампанію ў відзе ачысткі, пратручваньня насеньня і збору попелу—выконваньне ўсіх астатніх мерапрыемстваў, якія прадугледжаны законам ураду і пастановамі райвыканкомаў, бязумоўна, не атрымала свайго практычнага ажыцьцяўленьня ня толькі ў масе сялянскіх аднаасобных гаспадарках, але нават у савгасах, калгасах і пладовых выхавальніках. Напрыклад, у наведаных савгасах: Русінавічы, Калініна, Сьмілавічы, Раванічы, Бярэзіно, Халопенічы, Стары Барысаў і Смалявічы, 3-х калгасах і 5 пладовых выхавальніках—папершае, што кідаецца ў вочы—гэта моцная засьмечанасьць сарнінай (за выключэньнем Стара-Барысава) ня толькі сядзіб, дзе могуць пладзіцца ваўкі, але палёў, гародаў, садоў і выхавальнікаў. У гэтым выпадку на першую прэмію маглі-б прэтэндаваць савгасы: Калініна, Смалявічы і Бярэзіна; пладовыя выхавальнікі—Калініна, Іванаўск і Глівін і с.-г. арцель „Працаўнік“.

Сапраўднае выконваньне аграмінімуму ў сялянскіх гаспадарках—зьявішча вельмі рэдкае. Абкашваньне межаў і абочын амаль нідзе ня выконваецца. Праўда, у асобных сельсаветах назіраюцца выпадкі поўнага зьнішчэньня шляхам разорваньня. Сустракаюцца таксама выпадкі частковага палепшаньня сенажацяў і пашы (Бярэзінскі і Барысаўскі раёны). Ёсьць таксама вельмі цікавыя выпадкі (Калодзескі с.-с., Чэрвеньскага р.) забароны ўборкі нясьпелага жыта. Але трэба сказаць, што ўсё гэта толькі асобныя рэдкія выпадкі, а не сыстэматычнае масавае выконваньне аграмінімуму. З усіх мерапрыемстваў па аграмінімуму атрымала ўсё-ж адносна большае прыктычнае ажыцьцяўленьне—гэта забарона пасьбы скаціны на сенажацях і больш рашучая барацьба з патравамі.

Як выявілася, самым галоўным адмоўным бокам у правядзеньні аграмінімуму, апрача недастатковай папулярызацыі сярод насельніцтва аб гэтым законе, слабаму кіраўніцтву з боку с.-с. і РВК, слабаму выкарыстоўваньню аграўпаўнаважаных, трэба ўсё-ж лічыць адсутнічаньне амаль усякага вучоту гэтай працы, праверкі і адміністрацыйнага ўзысканьня. У выніку ўсяго гэтага мерапрыемства па аграмінімуму ў пераважнай сваёй частцы, нажаль, застаюцца пакуль што толькі на паперы.

Для таго, каб гэтую надзвычайна важную справу ў падвышэньні ўраджайнасьці найхутчэй пасунуць уперад і дабіцца сапраўднага і поўнага выконваньня ўсіх мерапрыемстваў па аграмінімуму,—неабходна, каб РВК у бліжэйшы тэрмін сабралі падрабязныя веды аб ужытых мерапрыёмствах па выконваньню аграмінімуму ў раёнах.

Белсельтрэсту і Калгассаюзу неабходна прыняць самыя рашучыя захады да выконваньня аграмінімуму ў сацыялістычным сэктары (савгасах і калгасах).

Райвыканкомы на падставе прынятых абавязковых пастаноў павінны ўзяць рашучы курс на праверку выкананьня аграмінімуму і на асоб, зрываючых правядзеньне аграмінімуму, бязумоўна, накладваліся адміністрацыйныя ўзысканьні і штрафы.

РВК і сельсаветы зараз-жа павінны распрацаваць канкрэтныя пляны на асобныя мерапрыемствы аграмінімуму па асобных вёсках і пасёлках і ў час правядзеньня асеньняй пасеўкампаніі і ўзяць рашучы курс на іх выкананьне.

Пры прадастаўленьні ільгот па с.-г. падатку за аграмерапрыемствы неабходна абавязкова прадугледжваць тое, наколькі даным паселішчам выканан аграмінімум і ні ў якім разе не дапушчаць ільгот тым паселішчам, якія ня выканалі, як мінімум, хоць аднаго мерапрыемства аграмінімуму.

А. Раўдо.

У ПАВЕТРЫ І НА ЗЯМЛІ.

(Ад нашага варшаўскага карэспандэнта).

[illegible]

...ўсё разам узятае—брэд, шалёны брэд.

Аказалася, што палёт польскага лётчыка Ідзікоўскага праз акеан з Эўропы ў Амэрыку быў падрыхтаваны ня лепш вядомай экспэдыцыі Нобіле. [illegible]

...нямі абставін шалёнага палёту Ідзікоўскага ў друку зьявіўся ліст бацькі лётчыка Шаласа, загінуўшага ў мінулым годзе ў часе пасадкі на багдадзкім аэрадроме пры пералёце Варшава—Багдад.

Бацька ахвяры гэтай, жудаснай паветранай трагэдыі каля мэты палёту ў адкрытым лісьце патрабуе расьследваньня таго факту, што ўлада багдадз[illegible]

...шынства і перакупіў-бы дыван у графа Браніцкага. Супроць графа Браніцкага вялася кампанія.

Урад учуў маленьні друку і дыван перакупіў, заплаціўшы за яго вельмі вялікую суму—800 тысяч злотых, якую нібыта чужаземны калекцыянэр [illegible]

А. Анфісаў.

Жнівень, 1929 г.

ПЕРАД ПРЫЗЫВАМ 1907 Г.

НЕ ТАДЫ САБАК КАРМІЦЬ, ЯК НА ПАЛЯВАНЬНЕ ІСЬЦІ.

Прызыў моладзі 1907 году нар. у шэрагі Чырвонай арміі не за гарамі, а кіруючымі арганізацыямі нашых буйнейшых прамысловых прадпрыемстваў яшчэ нічога ня зроблена ў напрамку правядзеньня растлумачальнай кампаніі. Ні завкомы, ні партыйныя і камсамольскія ячэйкі ня прынялі ніякіх крокаў да азнаямленьня прызыўной моладзі з задачамі, якія ўскладаюцца на яе з уступленьнем у армію.

На скураным заводзе «Бальшавік» працуе 40 чалавек прызыўнікоў: з іх маецца 18 камсамольцаў. Па вестках, атрыманых нашым супрацоўнікам ад сэкратара камсамольскай ячэйкі, ніякай працы сярод дапрызыўнікаў да гэтае пары не праводзілася.

На заводзе „Камунар“ становішча ня лепшае. Дапрызыўнікаў ёсьць 27 чалавек, але ніхто яшчэ не паклапаціўся правесьці з імі гутарку наконт прызыву, растлумачыць ім вялікае палітычнае значэньне яго.

Завком і камсамольская арганізацыя сьпяць.

На заводзе «Чырвоная Зорка» дапрызыўнікаў усяго 6 чал. Заводзкія арганізацыі, мабыць, лічаць, што з такою колькасьцю людзей ня варта распачынаць працу.

— Што з імі вазіцца! Шэсьць чалавек усяго!

Дрэнна таварышы! Трэба неадкладна, рашуча і сур'ёзна ўзяцца за працу сярод дапрызыўнікаў.

Ня было цыркуляра.

На фабрыцы „Адраджэньне“ праца па падрыхтоўцы дапрызыўнікаў у Чырвоную армію абстаіць дрэнна, ні фабком ні камсамольская ячэйка ня ведаюць колькасьці прызываемых з іхняй фабрыкі. Фабком увесь час чакаў цыркуляру ад ЦП саюзу, а камсамольская ячэйка палянілася правесьці нават гутарку з дапрызыўнікамі.

Лепш позна, чым ніколі.

На Менскім «Эльводзе» працуе 305 рабочых. З іх у Чырвоную армію прызываюцца 6 чалавек. Па ініцыятыве камсамольскай ячэйкі сёньня з дапрызыўнікамі будзе праведзена гутарка наконт прызыву ў Чырвоную армію.

Канфэрэнцыі прызыўнікоў.

ГОМЕЛЬ, 22-8. У раёнах акругі праводзяцца канфэрэнцыі прызыўнікоў. У Рачыцкім і Буда-Кашалеўскім раёнах праводзяцца куставыя канфэрэнцыі. Прызыўнікі ўважліва абмяркоўваюць парадак прызыву. Маюцца выпадкі, калі прызыўнікі-льготнікі адмаўляліся ад ільгот.

— Мы абаронім СССР ад бандытаў імпэрыялізму!—гэта голас канфэрэнцый прызыўнікоў.

Саюз працмастацтва—да прызыву 1907 г.

Прэзыдыум ЦП саюзу працмастацтва абгаварыў пытаньне аб прызыву 1907 г. Усім нізавым ячэйкам дано паказаньне падрыхтаваць сьпісы і характэрыстыкі ўсім прызыўнікам. У Менску будзе склікан агульна-гарадзкі сход прызыўнікоў.

Ухвалена правесьці ўрачыстыя провады прызыўнікоў, з шырокім удзелам сяброў саюзу.

Фэльетон.

РАМАН У 28 РАЗЬДЗЕЛАХ.

(Прадукцыя літгрупы „??? Кручкатвор???“).

За дзесяць хвілін—жыцьцё ў крывым люстры!

За пяць капеек—людзі шыварат-навыварат!

За мінімум увагі—максымум эмоцыяльнага пачуцьця!

Купляйце, чытайце, апавядайце!

Не анэкдот і ня гумарэска!

Раман!

У 28 разьдзелах!

Цэнтральны гэрой — незгараемая шафа.

Дапаможныя асобы—Слуцкі райвыканком, Ленінскае с.-г. крэдытнае таварыства, акрыванкомы, пракуроры, Наркамюсты...

Бяз прадмоў і ўступаў, крытычных заўваг і аўтабіяграфій, проста з разьдзелаў пачынаем (№ за №, лічба за лічбай, штамп за пячаткай, пячатка за штампам і подпіс—Эльбрус—Волга—Карпаты).

№ 1. 10 студзеня 1926 г. Ленінскае т-ва піша Слуцкаму райвыканкому адносіну, у якой просіць, каб РВК, на падставе пастановы СНК СССР, зьвярнуў незгараемую шафу, належачую таварыству.

№ 2. 16 студзеня 1926 г. райвыканком паведамляе, што касу ён узяў не ад таварыства, а ад б. Ленінскага валвыканкому і таму ў перадачы яе таварыству адмаўляецца.

№ 3. 20 студзеня 1926 г. Таварыства піша Слуцкаму райвыканкому, што сапраўды ў свой час каса была нацыяналізавана Ленінскім валвыканкомам, які пры раёніраваньні БССР перадаў яе Слуцкаму райвыканкому, і што на падставе пастановы СНК СССР райвыканком павінен шафу зьвярнуць. (РВК ніякага адказу ня даў).

№ 4. 2 жніўня 1926 г. Таварыства піша Слуцкаму акрвыканкому і просіць, каб ён склаў камісію для вырашэньня гэтай справы.

№ 5. 23 жніўня 1926 г. Слуцкі райвыканком піша таварыству, што акрвыканком прызнаў хадатайніцтва таварыства ўпаўне законным, але з тае прычыны, што шафа ўзята для важных патрэб, зьвярнуць яе немагчыма.

№ 6. 15 кастрычніка 1926 г. Таварыства піша аб гэтай справе СНК БССР.

№ 7 і 8. 27 лістапада 1926 г. Таварыства дасылае выпіску з пратаколу сходу пайшчыкаў у СНК БССР, у якой сябры таварыства даручаюць праўленьню прыняць усе крокі да звароту шафы.

№ 9. 2 студзеня 1927 г. Позва Слуцкага акрвыканкому аб высылцы прадстаўніка на пасяджэньне па вырашэньні спрэчкі аб шафе. (Прадстаўнік таварыства паехаў на пасяджэньне, але ад акрвыканкому і райвыканкому ніхто не зьявіўся).

№ 10. 8 лютага 1927 г. Таварыства зноў піша ў СНК БССР (здымак Слуцкаму акрвыканкому) аб прыняцьці мер да хуткага вырашэньня справы.

№ 11. 8 сакавіка 1927 г. Акрвыканком зноў прысылае позву аб яўцы прадстаўніка таварыства на пасяджэньне камісіі.

№ 12. 20 сакавіка 1927 г. Камісія пастанавіла:

„Зьвярнуць незгараемую шафу Ленінскаму сельска-гаспадарчаму крэдытнаму т-ву, якую выдаць пры канчатковым зьліквідаваньні Слуцкае акругі“.

№ 13. 21 чэрвеня 1927 г. Акруга ліквідуецца. Таварыства піша райвыканкому, каб той зьвярнуў шафу. (Райвыканком нічога не адказвае).

№ 14. 11 жніўня 1927 г. Таварыства зноў піша аб гэтым райвыканкому.

№ 15. 4 верасьня 1927 г. Таварыства піша ў Бабруйскі акрвыканком і просіць прапанаваць Слуцкаму райвыканкому, каб апошні зьвярнуў шафу.

№ 16. 27 кастрычніка 1927 г. Таварыства піша ў СНК БССР (адбіткі РСІ і АВК), дзе асьвятляецца ўся цяганіна са зваротам шафы.

№ 17. 3 лістапада 1927 г. Бабруйскі акрвыканком прапануе Слуцкаму гарсавету (???) выканаць пастанову АВК аб перадачы таварыству шафы.

№ 18. 10 лістапада 1927 г. Гарсавет растлумачвае акрвыканкому, (здымак таварыству), што справа датычыцца райвыканкома, куды і перасылаецца.

№ 19. 4 студзеня 1928 г. НК РСІ паведамляе, што справа аб звароце шафы Слуцкім РВК перададзена на вырашэньне ўпаўнаважанаму РСІ па Бабруйскай акрузе.

№ 20. 12 студзеня 1928 г. Акрвыканком піша, што дадзена распараджэньне Слуцкаму РВК аб звароце таварыству шафы, якую можна атрымаць зараз-жа. (Прастаўнік таварыства прыехаў за шафай, а старшыня РВК адказаў:—Не аддам, бо занята!).

№ 21. Таварыства даводзіць да ведама Бабруйскі АВК і ўпаўнаважанага РСІ, што райвыканком адмовіўся выдаць шафу.

№ 22. 18 сакавіка 1928 г. Таварыства піша Слуцкаму РВК, што калі ня хоча райвыканком зьвярнуць шафу, то хай заплаціць сельбанку за шафу, якую сельбанк прадае ў суме 425 р.

№ 23. 23 чэрвеня 1928 г. Пасяджэньне прэзыдыуму Слуцкага РВК пастанаўляе: „Прымаючы пад увагу пастанову Бабруйскага АВК аб звароце шафы Ленінскага с.-г. крэдытнага таварыства лічыць неабходным упесьці ў каштарыс будучага году 425 р. на закупку шафы для райвыканкому“.

№ 24. 16 кастрычніка 1928 г. таварыства піша Слуцкаму РВК, каб той заплаціў за шафу 425 р. (РВК нічога не адказвае).

№ 25. 1 лістапада 1928 г. Таварыства піша ў бюро скаргаў НК РСІ БССР аб цеганіне з шафай. (Адказ не атрымалі).

№ 26. 5 лютага 1929 г. Таварыства піша ў другі раз у бюро скаргаў НК РСІ БССР. (Адказ не атрымалі).

№ 27. 1 чэрвеня 1929 г. Таварыства піша пракурору БССР аб усёй цеганіне і просіць дапамагчы зьвярнуць шафу.

№ 28. 20 чэрвеня 1929 г. Наркам'юст БССР паведамляе, што справа накіравана пракурору 3 вуч. Бабруйскае акругі да прыняцьця мер аб спыненьні цеганіны.

Здаецца, трэба кропку паставіць. Але над чым? Над чым-жа кропку нязьмчасную ставіць? Канца няма; развязка—уся соль рамана—схавалася ў ваду альбо ў пушчы непраходных канцылярый. А раман бяз разьвязкі—аўтамабіль, запражаны Сіўкай-Буркаю, гарбата, насалоджаная сольлю.

Дзе-ж разьвязка? Канчатак? Кропку дзе паставіць?

А што калі?!? (жах бярэ, мурашкі па целе бегаюць...). А што калі машына пойдзе заднім ходам? Не стрымаць яе тады, не застанавіць. Будзе скрыпець, як сухотная бяроза ў асеньнюю ноч, і ісьці, ісьці ўперад, улева, управа, назад (якая розьніца для бюракратычнай машыны?).

Покуль ня позна, трэба каму належыць, як пішуць насьценгазэты, падвезьці да машыны вагон жыру і ўвесь гэты будаўнічы матар'ял высыпаць у матор. Тады напэўна застаноўцца бюракратычны аўтамабіль і, бязумоўна, зьявіцца магчымасьць паставіць кропку і напісаць:

канец.

Цім. Зарэчны.

ПАЛІТЫКА-АСЬВЕТНАЯ ПРАЦА І ЛІКВІДАЦЫЯ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ.

(Да канфэрэнцыі па ліквідацыі няпісьменнасьці).

Аналізуючы мінулую працу па ліквідацыі няпісьменнасьці, трэба зазначыць, што прычынай [illegible] было тое, што [illegible] палітасьветнай працы.

Дарослага чалавека, ды ў дадатак [illegible], цяжка арганізаваць на доўгі час у лікпункце, або школе.

Наша задача—падвысіць культурны ўзровень рабочага, селяніна. [illegible]

[illegible]

Ульянін.

МАСАВАЕ ПАДРЫХТОЎКІ НА МЯСЦОХ ЯШЧЭ НЯМА.

АКРВЫКАНКОМ ВАЛАВОДЗІЦЬ З КУРСАМІ.

Магілеў, 22-8. [illegible]

У бой з няпісьменнасьцю.

[illegible]

ПАЧАЛІ РЫХТАВАЦЦА ДА НОВАГА НАВУЧАЛЬНАГА ГОДУ.

Калегія Наркамасьветы абгаварыла план ліквідацыі няпісьменнасьці на 1929-30 г. [illegible] пунктамі і школамі малапісьменных ахапіць да 250000 чалавек.

Калегія НКА лічыць неабходным перагледзіць плян ліквідацыі няпісьменнасьці ў напрамку павялічэньня ў ім удзелу грамадзкіх арганізацый. Побач з гэтым адзначана, што інспэктар НКА і цэнтральны савет таварыства «Прэч Няпісьменнасьць» ня прынялі мер да таго, каб строга вызначыць кадры ліквідатараў няпісьменнасьці. Нават больш таго дагэтуль ня толькі ня складзены [illegible]

Дадзена дырэктыва, каб у 2-хтыднёвы тэрмін дабіцца ўкамплектаваньня кадраў ліквідатараў няпісьменнасьці. Акруговым інспэктарам нарасьветы запрапанавана неадкладна скласьці пэрсанальныя сьпісы ліквідатараў, каб на падставе сьпісаў можна было вырашыць пытаньне аб арганізацыі мэтадычных курсаў.

Інспэктару т. Наўменку даручана ўзгадніць пытаньне з прафарганізацыямі [illegible] навукова-мэтадалягічнаму камітэту даручана перагледзіць праграмы для курсаў ліквідатараў няпісьменнасьці.

Вырашана таксама распрацаваць шэраг тэрміновых мерапрыемстваў для выкананьня дырэктыў Саўнаркому ў галіне ліквідацыі няпісьменнасьці сярод прызыўнікоў.

Калегія пастанавіла ўсе лікпункты таварыства „Прэч Няпісьменнасьць“ забясьпечыць падручнікамі за кошт бюджэтных сродкаў.

Пад бязьлітасную крытыку недахопы нашай працы.

Чаму нельга без галавацяпства?

Тамара Вечар было 4 гады, калі [illegible]

Што Тамара жыла ў цёткі як батрачка, зусім яскрава відаць хоць-бы з такіх фактаў: адзін сын цёткі быў настаўнікам камэрчаскага слуцкага вучылішча, а два другія атрымалі сярэднюю і потым вышэйшую адукацыю, а Тамара жывучы ў цёткі правучылася ў сельскай школе 1 з паловай зімы, розьніца як бачым, ёсьць.

Затое Тамара парашыла працягнуць вучобу ў 28 годзе, калі ў Менску адчыніліся курсы па падрыхтоўцы батракоў у рабфакі. Яна ўзяла ад Машчыцкага сельсавету, Слуцкага раёну, даведку, што працавала некалькі год па найму (працу ў цёткі ня ўлічвала) і паехала. На курсы яе прынялі. Увосень 28 году прынялі ў рабфак.

[illegible] у рабфаку.

Тлумачэньняў тав. Вечар не хацелі слухаць, на яе запытаньні адказвалі, што яна ня можа лічыцца батрачкаю, бо лічыцца ў сямейных сьпісах цёткі, а моў праца некалькі год па найму—мала яшчэ для званьня батрачкі.

Фармалізм перамог. Тав. Вечар апэлюе ў НКА, а там ня могуць вырашаць справы, бо ўсе дакуманты ў Слуцкай пракуратуры, якая не сьпяшаецца разьбіраць справы ня гледзячы на тое, што 1 верасьня павінны пачацца заняткі ў рабфаку.

Ня трэба даць фармалізму зьесьці чалавека. Таварыш Вечар мае права на вучобу ў рабфаку і павінна быць аднаўлена ў правох студэнткі.

П. Галавач.

Старшыня сельсавету—абаронца кулакоў.

(Горацкі раён, Аршаншчына).

Старшыня Шарайскага с.-с. зьдзекуецца над беднякамі, а за кулакоў гарой стаіць. Справа ідзе аб падзеле маемасьці гр-н Шарайскага с.-с. Ф. Шалкоўль і М. Шалкоўль. Ф. Шалкоўль гэта досыць моцны кулак і калі яго дачка Марыя Шалкоўль вышла замуж і Аршанскі акруговы суд прысудзіў у карысьць М. Шалкоўль каля чатырох дзесяцін зямлі ад Ф. Шалкоўль, то старшыня с.-с. гр-н Новікаў, атрымаўшы пастанову суду, сказаў:

— Я на пастанову суду пляваць хачу! Я, старшыня і што захачу, то тое і зраблю!

Колькі не хадзіла бедная сялянка М. Шалкоўль да Новікава па гэтай справе, але нічога ня вышла, прышлося ісьці ў РВК, у Горкі, адкуль таксама далі адносіну да старшыні с.-с., каб той тэрмінова ўладзіў гэтую справу, але гр-н Новікаў зноў кажа:

— РВК мне не закон. Прышлося М. Шалкоўль кідаць усю працу і ісьці за 40 вёрст у г. Воршу да акруговага пракурора, каб ён дапамог у гэтай справе.

Калі яна прышла ад пракурора з тэрміновай паперкай, старшыня с.-с. узяў панятых і сябра с.-с.—камсамольца Азарэнка, пашлі мераць зямлю. Ён адмерыў па свойму... каля чатырох дзесяцін зямлі адмерыў у 12 кавалках самай горшай і ў розных мясцох.

Калі сябра с.-с. Азарэнка сказаў Новікаву, што так рабіць нельга і гэта ня ёсьць клясавая лінія, а лінія абароны кулакоў, то гр-н Новікаў зноў паказаў свой твар, прыстукнуўшы нагой кажа— што табе загадваюць, то ты павінен тое выконваць, я старшыня, я гаспадар?!

Прышлося згадзіцца з гэтым „дыктатарам“ і з гэтай пастановай. Згадзіўся таксама з гэтай пастановай і кулак Ф. Шалкоўль. Склалі пратакол, і на гэтым М. Шалкоўль думала, што ўжо ўсё, хоць зямля і дрэнная, і раскідана па ўсёй ваколіцы, але нічога ня зробіш.

Прышла пара, калі ўсе пашлі касіць сена. М. Шалкоўль не адставала ад другіх, пашла касіць. Скасіўшы палову сенажаці, прыходзіць старшыня с.-с. Новікаў з кулаком Ф. Шалкоўль і кажуць, што спыні працу з сенажацьцю, бо Ф. Шалкоўль будзе падаваць гэту справу на перагляд.

Прышла М. Шалкоўль другі раз у г. Горкі ў РВК, дзе ёй дазволілі канчаць касіць, але кулацкі падхалім Новікаў зноў забараніў. Прышлося зноў ісьці ў г. Воршу (другі раз 40 вёрст пешшу) да пракурора, зноў паперка, што можна касіць, тады Новікаў бачыць, што нічога ня выйдзе, пашоў з Ф. Шалкоўль „з гора“ выпіць.

Як там было, аб гэтым ведаюць толькі сяляне, якія прышлі ў с-с. і ўбачылі, што на стале стаялі бутэлькі ад самагону і цыбуля з сялядцом. Праз некаторы час гр-ка М. Шалкоўль прышла ў с-с., каб атрымаць даведку аб тым, што яе зямля знаходзіцца ў дванаццаці ласкутах, то гр-н Новікаў даў ёй такую даведку, што г-ка М. Шалкоўль задаволена надзелам зямлі.

Гэтую даведку М. Ш. дала прачытаць сябру с-с. Азарэнку, пасьля чаго Новікаў накінуўся на М. Ш. за што яна дала чытаць гэтую паперку Азарэнку, што ён нямае ніякага дачыненьня і ня мае права чытаць даведкі с-савету?!

Па погляду гр-на Новікава, калі чалавек няпісьменны, то ён ня мае права нават даць паперку другому чалавеку прачытаць.

Ня менш перанесла зьдзекаў і гр-ка Зуева з падзелам маемасьці з гр-намі Козыравамі, дзякуючы „шчырай дапамогі“ гр-на Новікава.

Мы зьдзіўляемся, чаму да гэтага часу ніхто (райком партыі, райвыканком) незьвярнуў увагі на працу Шарайскага сельсавету і праваднікa „клясавай лініі“ ў вёсцы Новікава.

Пагуда.

Райвыканком, дзе ты?

(Дрыбінскі раён, Аршаншчына).

Прыгожы будынак райвыканкому: белыя сьцены, століць абітая каляровымі абоямі, сьвежае паветра; прыёмна ў такіх абставінах пасядзець працоўны дзень.

На адлегласьці аднаго кілёмэтра ад райвыканкому, па шляху в. Прыбужжа-Дрыбін гручаць калёсы, ламаюцца восі і плачуць капыты коняй

Паводка была занадта вялікая, як нарочыта рэчка Проня распахнула свае магутныя грудзі, выкідваючы з русла хвалі вады і мясцамі захапіла грэблю, якая толькі што была адрамантавана ўвосень.

Вада зьнясла пясок, якім быў прысыпан камень, зруйнавала камень, вакол высапкі вырвала палі. І міжвольна селяніну прыходзіцца ехаць па раскіданаму ў беспарадачны хаос камню, ламаць свае калёсы.

Ні ячэйка «Аўтадор», ні камгаспадарка і, як відна, сам гаспадар райвыканкому ня ведаюць таго, што калі заставіць без рамонту да наступнай вясны, то апроч таго, што селянін крыша калёсы і рве сваю збрую, ад грэблі застануцца падмытыя вербы і груды разваленых камняў.

Такое самае становішча і з мостам, што ў в. Мураванка ля млыну, які знаходзіцца ў часовым карыстаньні Дрыбінскага РКС-ту: па масту праехаць немагчыма—ламаецца падлога.

А. Казлоў.

Няндбайнасьці паложым канец.

(Ад нашага Бабруйскага карэспандэнта).

У свой час у «Савецкай Беларусі» гаварылася аб шматлікіх недахопах будаўніцтва па Бабруйшчыне. [illegible]

[illegible] вацць, а драгая справа выканаць мэркаваньні. На справе аказалася, што жылсаюз, які ўзяўся будаваць гэтую цагельню і абяцаў яе скончыць да 1 мая і да гэтага часу яшчэ ня скончыў.

Становішча стала немагчымым. Будаўніцтва разгорнута, спыніць яго нельга і прышлося прывозіць цэглу нават з Украіны. Можна кожнаму прыкінуць, якія грошы каштавала такая дастаўка цэглы, сколькі сродкаў затрачана на яе дастаўку і ўсё з-за таго, што Акржылсаюз ня выканаў у тэрмін дагавору на пабудову цагельні.

Шмат ёсьць яшчэ недарэчнасьцяў і безгаспадарчых зьяў на будаўніцтве Жылсаюзу (а ён у Бабруйску зьяўляецца амаль што манапольнай арганізацыяй па будаўніцтву).

Ёсьць выпадкі, калі рэйкі бяз усялякае меркі і патрэбы рэжуцца няма ведама на што. Атрымоўваецца багата браку. Ня дзіва таксама і тое, што [illegible]

[illegible] будуецца і на перавозку цэглы затрачваюцца вялізарныя грошы. Гэтая-б вузкакалейка дала-б у год да 25 т. р. эканоміі. Цяпер прыходзіцца пераплачваць за дастаўку возу цэглы па 5 рублёў. Але што дзяржаўныя грошы для трэсту і Жылсаюз з Бабруйску? Ім на гэта напляваць!

Кепска адбіваецца на рабоце цагельных заводаў таксама і тое, што працуюць тут выключна сэзоньнікі, якія у час палявых работ уходзяць дадому. Адсюль, як вынік, скарачэньне вытворчай праграмы і ўсё іншае.

Усё гэта, разам узятае, гаворыць аб тым, што на будаўніцтва трэба зьвярнуць асаблівую ўвагу. Трэба патрабаваць рашучага адказу ад Жылсаюзу і іншых арганізацый, якія маюць дачыненьне да будаўніцтва, за іх няхайнасьць і нядбайства да такой важнай работы.

Абыякім адносінам да будаўніцтва павінен быць пакладзен канец.

А. Дамброўскі.

Безгаспадарчасьць Аршанскага камгасу

На працягу апошніх пяці год грамадзкія арганізацыі г. Воршы зрабілі шмат чаго, каб палепшыць дабрабыт гораду шляхам пашырэньня зялёнай плошчы. У гэтым напрамку меліся значныя посьпехі. Напрыклад, заложан парк паміж горадам і вакзалам, дзе пасаджана звыш 15000 дрэў на плошчы 9 гэктараў (парк абнесен плотам); арганізаван сквэрык (трохкутнік) каля Пляцу Волі, абсаджаны вуліцы працягласьцю да 5 кілёмэтраў, зроблена шэраг іншых мерапрыемстваў. Усё гэта калі падлічыць каштоўнасьць работы (хоць яна выканана грамадзкімі арганізацыямі), дрэў, платоў каштуе больш 15000 р.

Яшчэ толькі ў мінулым годзе даволі значная колькасьць пасаджаных дрэў былі абгароджаны, а абгарожа пафарбавана ў зялёную фарбу. Усё гэта каштавала да 3000 руб. Абсажаныя вуліцы неяк зьмяніліся, упрыгожыліся, горад стаў ласкавей, хоць маладыя дрэўцы давалі яшчэ мала зеляніны. Тут відавочна адчувалася чыясьці рука.

Прайшоў год, зьявіліся новыя людзі, якія ня лічаць патрэбным падтрымліваць тое, што зроблена іх папярэднікамі,—і Ворша перамяніла на гэтым невялічкім кавалку нашага сацыялістычнага будаўніцтва. Сёньня мы можам з вялікім жалем канстатаваць, што 80 проц. таго, што з вялікай напружанасьцю было зроблена ў апошнія пяць год, ужо разбурана: пасаджаныя дрэвы і пабудаваныя плоцікі на вачох кіраўнікоў гораду няшчадна барбарскі нішчацца. Супроць усіх устаноў, як напаказ, пазасталіся жалкія абломкі дрэўцаў і плоцікаў. Трохкутавы сквэрык, вакол якога пляц прыбіраецца ўстановамі камгасу—выбіўся на шлях зьнішчэньня, бо сьмяцьцё і нячыстоты, а таксама пясок, зьмятаемыя з вуліц, замест таго каб вывазіцца, перакідваюцца праз платы ў сквэрык.

Такім спосабам губіцца жывая загарода, зробленая таварыствам прыхільнікаў лесу і вучнямі другой сямігодкі, ужо засыпана некалькі дзесяткаў ёлачак. Адзін пралёт плоту ў час лівня (у парку паміж горадам і вакзалам) быў зьнесен вадою, і парк больш паўмесяца быў адчынен для кароў і коз.

На горад, як на культурны асяродак, глядзіць вёска, дзе, нажаль, прыходзіцца назіраць яшчэ горшае становішча дрэвапасадак.

Такая безгаспадарчасьць органаў, якія пастаўлены на варце дабрабыту працоўных гораду, ставіць пад пагрозу дасягненьні папярэдніх гадоў і дае значныя матар'яльныя страты (да 5000 руб.).

Трэба зьвярнуць увагу належных органаў на беспрытульныя дрэўцы, якія нясуць гораду здароўе і ласку, а разбэшчаных гаспадарнікаў прыцягнуць да адказнасьці.

Я. Х.

Бярозавыя дровы знаёмым.

Менскі ЦРК раздае ў крэдыт дровы. Усе жадаюць атрымаць толькі бярозавыя. А для таго, каб атрымаць бярозавую шурку дроў, неабходна стаць у чарзе з 2-х гадзін ночы і стаяць не адну ноч, а дзьве, тры, а калі і больш.

— Трэцяю ноч тут стаю,—скардзілася мне жонка аднаго рабочага,— і ніяк не атрымаю дроў.—Даюць якімсьці барыням, і ўсё бярозавыя, добрыя дровы.

— Як вы атрымалі бярозавыя дровы?—Запытваюць аднаго важнага пайшчыка.

— Зусім проста: заплаціў хлопчыку 5 руб., ён стаяў дзьве ночы і атрымаў. Вы гэты фокус таксама можаце прарабіць.

— А дзе-ж узяць 5 руб.?

А чарга з кожным часам усё расьце, расьце, крык, шум, лаянка.

Для вазьніц сапраўднае сьвята: замест аднаго-двух рублёў яны патрабуюць па 5-6 руб. за перавозку дроў.

Каб атрымаць бярозавыя дровы, неабходна альбо прастаяць дзьве ночы ў чарзе, альбо мець „добразнаёмага“.

ЦРК ня толькі скарачае чаргі, а наадварот, стварае іх там, дзе яны і не павінны і ня могуць быць.

Талёны на дровы трэ' было раздаць па саюзам, трэ' было рацыянальна разьмеркаваць бярозавыя і мешаніну, а то адпушчаюць зразу ўсім, дзесьці ў другім складзе. Ляжаць бярозавыя, і апошнія выдаюцца толькі па знаёмству. На гэтай глебе ствараюцца сваркі і нават бойкі.

Л. Арскі.

Н. Бяліна-Падгаецкі.

ЗЛАЧЫНСТВА ЯН-СЯНА.

(Апавяданьне).

Голад пагнаў Ян-Сяна ў армію. Беднасьць, якая прымушае не аднаго кітайца кідаць свой бацькавы дом, сваё наседжанае месца, сваю сям'ю і дзяцей, гоніць іх у армію, каб служыць якому-небудзь з генэралаў за краюху хлеба, за кубак рысу.

Генэралы б'юцца за правінцыі, за рынкі збыту. Генэралы служаць інтарэсам сваіх паноў—амэрыканцам, французам, японцам, ангельцам. Генэралы набіваюць сабе кішэні паўнаважнымі фунтамі стэрлінгаў, далярамі, франкамі і іенамі.

А сухашчавыя кітайцы—тыя, што пайшлі за кубак рысу класьці свае галовы,—яны, ўбраныя то ў японскія, то ў амэрыканскія, то ў ангельскія шынэлі бродзяць уздоўж і папярок неабсяжных абшараў Кітаю, на кагосьці наступаюць, чагосьці чакаюць, кагосьці забіваюць.

За што забіваюць, чаму праліваюць кроў, чые інтарэсы бароняць сваімі грудзьмі?—Гэта з іх мала хто ведаў.

Не разумеў гэтага і Ян-Сян, калі уцякаючы ад голаду і жабрацтва паступіў ён у армію аднаго з мукдэнаўскіх генэралаў.

Рысу ня было. Халупка яго там, на беразе Жоўтай ракі, была затоплена чарговаю паводкаю, якая так часта бывае ў гэтых мясцох. А зямля яго—маленькі кавалачак зямлі, выпадкова клінам урэзаўшыся ў суседні маёнтак багатага пэкінскага мандарына адышла да абшарніка, які забыўся нават спытаць на гэта згоды Ян-Сяна.

Дзе-ж было ведаць маленькаму, забітаму і галоднаму кітайцу за што б'юцца знатныя і багатыя кітайскія генэралы. Значыцца так трэба, калі б'юцца. Тут і думаць больш няма чаго.

А ты Ян-Сян страляй сабе куды загадаюць, палі, забівай, гвалтуй...

За гэта-ж ты атрымліваеш, праўда вельмі нерэгулярна, пэнсію, за гэта кормяць цябе генэралы рысам.

І такім смачным з галадухі.

Але нядоўга заставаўся ў няведаньні малады Ян-Сян. Хутка вельмі добра зразумеў ён куды вядуць яго генэралы, чые інтарэсы ён бароніць за кубак рысу.

Вось як гэта здарылася.

* * *

Групы грубых кітайскіх паліцэйскіх цягнулі па пляцу ў лахманы апранутага, змаранага на выгляд і моцна зьбітага чалавека.

— Камуніста, камуніста для пакараньня сьмерцю вядуць!—шумеў натоўп.

— Маскоўскі агент, шпік на службе саветаў, тлумачылі адзін другому прахожыя.

— Зьляцiць галава і гэтага, злараднa рабілі заўвагі другія. Чан-Кай-Шы ня любіць жартаваць з бальшавікамі!

Ян-Сян, сярод натоўпу бязьдзейна бродзячы па гораду салдат—малады наёмнік Ян-Сян халодна глядзеў як цягнуць невядомага яму чалавека на плаху.

Ды і чаму было тут уласна гаварачы дзівіцца. Ці мала людзей цяпер караюць на ўсіх пляцох і на ўсіх спрыжаваньнях Кітаю? Ці мала нагледзеўся на сваім жыцьці на такія пакараньні Ян-Сян.

Ну, пакараюць сьмерцю сёньня гэтага камуніста—што за бяда!

А заўтра каго-небудзь іншага чарга будзе легчы на плаху. Можа чарга і самога Ян-Сяна.

На ўсё воля гэтага таўстога забіякі генэрала Пэй-Фу. Таго самага, хто так нерэгулярна выплачвае пэнсію сваім наёмнікам, таго самага, хто ўсё-ткі кожны дзень корміць іх гарачым рассыпчыстым рысам.

А між тым той, каго вялі караць крычаў:

Чан-Кай-Шы ашуквае вас, кітайскія працоўныя! За каго змагаецеся вы, каму служыце? Абшарнікам, што адбіраюць у вас зямлю, генэралам, што абіраюць вас, па загаду якіх гвалцяць вашых жанок і сёстраў!

— Заткнуць глотку шпіку! зарычэў начальнік паліцэйскага атраду.

— Але праўду кажа камуніст, мільганула ў галаве Ян-Сяна. Вось і ў мяне абшарнік адабраў мой кавалачак зямлі. У яго-ж і без таго гэтай зямлі старча. Праўду кажа камуніст!

... Мільганула ў паветры вастрыё адточанай сякіры і галава камуніста, адскочыўшы ад яго акрываўленага тулава, куляю пакацілася па пыльнаму бруку пляцу.

Усё было скончана. Патроху народ пачаў разыходзіцца з месца штодзённай крывавай расправы.

* * *

Задумлівы стаў Ян-Сян. Пачаў моцна прыслухоўвацца да слоў камуністаў, да слоў агітатараў.

А з памяці ня выходзіў перадсьмяротны крык пакаранага бальшавіка: за каго змагаецеся, каму служыце? Абшарнікам, якія ў вас зямлю адбіраюць, генэралам, якія абіраюць вас!

З прагавітасьцю накінуўся ён на кніжкі, на брашуры.

І цэлы новы невядомы дагэтуль яму сьвет адчыніўся перад ім.

Вось край, вялікі, неасяжны край. Там таксама, яшчэ так нядаўна самаўладна панавалі абшарнікі і фабрыканты. Там таксама яшчэ так нядаўна шматмільённы народ стагнаў пад цяжкай пятой дэспата.

І бізун ураднікаў безадказна разгульваў па сьпінах сялян.

А зараз? Ці магчыма, можа гэта толькі салодкі сон?

Абшарнікаў і фабрыкантаў няма болей у суседняй з Кітаем краіне. Там ля ўлады стаяць рабочыя і вось такія-ж, як і Ян-Сян сяляне.

Яны кіруюць вялікай краінай: яны адбудоўваюць старыя і будуюць новыя фабрыкі, заводы. Яны пільна ахоўваюць безапаснасьць межаў сваёй рэспублікі працы.

Ян-Сяну прышлося аднойчы ўбачыць здалеча, па той бок мяжы гэтых чырвоных салдат рэвалюцыі. Спакойна стаялі яны на варце. І сілаю, неперамажнаю сілаю веяла ад іх.

Як не падобны былі яны да гэтых другіх расейскіх, якія таксама, як і Ян-Сян, служылі наёмнікамі ў арміях мукдэнскіх генэралаў.

На гэтых белых рускіх—распушчаных, заўсёды п'яных, асыпаючых лаянкаю і праклёнамі цяпер ужо блізкую і родную Ян-Сяну краіну саветаў.

Як не навідзіць, усёй сваёй душой ненавідзіць зараз Ян-Сян гэтых белых рускіх. З якою-б радасьцю перадушыў-бы ён іх сваімі ўласнымі рукамі, з якой-бы радасьцю перагрыз ён кожнаму з іх глотку!

Ян-Сян знайшоў сваю правільную дарогу. Ён добра, нарэшце, зразумеў, на якім баку барыкады ён павінен знаходзіцца, ён добра, нарэшце, зразумеў чые інтарэсы ён павінен бараніць.

Вельмі яшчэ малады для партыі, але ўжо гарача адданы ёй Ян-Сян уступіў у шэрагі кітайскага камсамолу.

* * *

Палкоўнік Данілаў, які толькі тыдні два таму назад прыехаў у Харбін проста з Парыжу, быў сёньня ў дрэнным настроі.

— Чорт узяў-бы гэтых жоўтатварых д'яблаў!—бурчэў ён праз моцна сьціснутыя зубы, заўсёды позьняцца гады! А між тым ноч цёмная як рэдка бывае і цяпер якраз час для ўдалага пераходу мяжы.

І сапраўды нашаму «гэройскаму» палкоўніку было чаго абурацца, было ад чаго азьвярацца.

Ужо цэлую гадзіну стаіць ён тут з краю лесу з сваім атрадам белагвардзейцаў, узброеных стрэльбамі, гранатамі і кулямётамі. А чакаемага падмацаваньня з боку кітайскіх часьцей усё няма і няма.

Нарэшце, якая радасьць, кітайскі невялікі атрад пераходзіць лагчыну і паказаўся на краю лесу.

— Ну цяпер, дзякаваць богу ўсе ў зборы, лёгка ўздыхнуў палкоўнік Данілаў. У СССР—шагам марш!

... Глядзіце ж ня шумець... Інакш ворага мы зьнянацку ня зловім.

І ціха сваім падручным:

— Глядзіце ўважліва за гэтымі жоўтатварымі д'ябламі! Чорт яго ведае чаму—не давяраю я ім!

Белагвардзейскі атрад моўчкі зьняўся з месца і хутка зьнік у таямнічай цемры прыгранічнага між Кітаем і СССР лесу.

* * *

— На Савецкі Саюз, мы ідзём вайной на Савецкі Саюз! з болем у сэрцы думаў, Ян-Сян, неахвотна ідучы сьледам за таварышамі па шырокай і выгоднай лясной дарозе.

Няўжо ён кітайскі камсамолец будзе страляць у сваіх братоў па клясе, у гэтых такіх блізкіх яму чырвонаармейцаў? Вядома не!

Але-ж я не адзін, непакоіла дакучлівая думка. На кітайскіх салдат, што прыйшлі са мною слабая надзея. Ім абяцана пасьля наскоку вялікая грашовая ўзнагарода і падвойны харчовы паёк у працягу тыдня. Ні камуністаў-жа, ні камсамольцаў, апроч мяне, сярод іх няма. Што-ж датыча белагвардзейцаў, дык там і гутаркі ня можа быць аб спачуваючых нам. Як-жа папярэдзіць расейскіх таварышоў аб пагражаючай ім небясьпецы? Вось задача!

Так думаў, малады кітайскі камсамолец, дарэмна шукаючы выхаду з становішча.

Раптам да яго вуха даляцеў, перадаваемы па шэрагах загад белагвардзейскага палкоўніка: страляць толькі па камандзе... трэба накрыць зьнянацку камуністаў.

Ага... вось яно што? з радасьцю падумаў Ян-Сян.

... І гучным рэхам разьнёсься па соннаму лесу стрэл маладога камсамольца.

Назад да мяжы!—крычалі белагвардзейцы. Нас здрадзілі!

На шырокую лясную дарогу з вінтоўкамі напагатове выбеглі ўжо савецкія прыгранічнікі.

* * *

Завязалася жвавая частая перастрэлка. Адзін за адным падалі пад трапнымі чырвонаармейскімі кулямі гарэзныя налётчыкі на нашу тэрыторыю. Некаторыя, пакідаўшы зброю з усіх ног беглі на мяжу, у надзеі на кітайскім баку схавацца ад трапных чырвонаармейскіх куль.

Стой! куды бяжыш жоўтатвары д'ябал?—злосна зашыпеў Данілаў, ухапіўшы спрабуючага перабегчы да чырвонаармейцаў Ян-Сяна за рукаў. Дык ты бальшавік, дык гэта ты даў сваім стрэлам сыгнал, сваім прыяцелям-камуністам? Памры-ж сабака! тваё злачынства павінна быць як належыць пакарана.

І трапны ўдар сталёвага штылету ў самае сэрца спыніў яшчэ толькі што пачынаючае разьвівацца жыцьцё маладога камсамольца Ян-Сяна.

Але ня доўга сьвяткаваў сваю перамогу і белагвардзеец Данілаў. Шалёная куля засьпела і яго ўсяго толькі ў двух-трох мэтрах ад мяжы.

* * *

Месяц выплыў з па-за хмар і заліў сваім срабрыстым сьветам шырокую лясную дарогу.

Спакойна спаў пад яго таямнічымі праменямі сваім вечным сном малады кітаец Ян-Сян.

Ён выканаў да канца свой ганаровы абавязак узброенага вартаўніка сусьветнай пралетарскай рэвалюцыі. Ён застаўся да апошніх хвілін свайго жыцьця вартым званьня камсамольца

Спакойна плыве месяц сярод хмар. І мерна перагукаецца між сабою прыгранічная варта.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР.

ПАСТАНОВА
Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра пашырэньне правоў мясцовых саветаў у галіне дапамогі выкананьню агульна-дзяржаўных заданьняў і планаў.

[illegible]

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР Карп.

Выкан. абав. Сакратара Цэнтральн. Выканаўч. Камітэту БССР А. Вараўка.

17 жніўня 1929 г. г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

о расширении прав местных советов в отношении содействия выполнению общегосударственных заданий и планов.

[illegible]

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Зам. председателя Совета Народных Комиссаров БССР Карп.

Вр. исп. обяз. Секретаря Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Варавко.

17 августа 1929 г. г. Минск.

ПАСТАНОВА
Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра дапаўненьне Грамадзянскага Працэсуальнага Кодэксу артыкулам 316-а.

[illegible]

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР Карп.

Час. вык. абав. Сакратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Вараўка.

17 жніўня 1929 г. г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

о дополнении Гражданского Процессуального Кодекса ст. 316-а.

[illegible]

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Зам. председателя Совета Народных Комиссаров БССР Карп.

Вр. исп. обяз. Секретаря Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Варавко.

17 августа 1929 г. г. Минск.

ПАСТАНОВА
Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра дапаўненьне п. „а“ арт. 7 Палажэньня аб Народным Камісарыяце Рабоча-Сялянскай Інспэкцыі БССР.

[illegible]

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР Карп.

Час. вык. абав. Сакратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Вараўка.

17 жніўня 1929 г. г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

о дополнении п. „а“ ст. 7 Положения о Народном Комиссариате Рабоче-Крестьянской Инспекции БССР.

[illegible]

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Зам. председателя Совета Народных Комиссаров БССР Карп.

Вр. исп. обяз. Секретаря Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Варавко.

17 августа 1929 г. г. Минск.

ПАСТАНОВА
Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра дапаўненьне Крымінальнага Кодэксу арт. 106[1].

[illegible]

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР Карп.

Час. вык. абав. Сакратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Вараўка.

17 жніўня 1929 г. г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

О дополнении Уголовного Кодекса ст. 106[1].

[illegible]

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Зам. председателя Совета Народных Комиссаров БССР Карп.

Вр. исп. обяз. Секретаря Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Варавко.

17 августа 1929 г. г. Минск.

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.
КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 23-га ЖНІЎНЯ 1929 г.

[illegible]

Галоўліт 595.

Зачынілася ўсебеларуская сялянская спартакіада.

На ўрачыстым вечары-зачыненьні спартакіяды.

21 жніўня ў летнім тэатры „Прафінтэрн“ адбылося ўрачыстае зачыненьне Усебеларускай спартакіяды вясковых фізкультурнікаў.

— Спартакіяда паказала—кажа адчыняючы вечар т. Леў, што вясковыя фізкультурнікі выказалі тыя задачы, якія перад імі былі пастаўлены. Усебеларуская спартакіяда сялянскіх фізкультурнікаў, якая праводзіцца ўпяршыню сьведчыць аб тым, што фізкультурны рух у вёсках яшчэ недастаткова разгорнут, яшчэ слаба ахапіў шырокія колы бядняцка-серадняцкай і батрацкай масы.

Ад імя ЦСПСБ выступіў т. Аверын, які заклікаў удзельнікаў упарта працаваць над унядрэньнем фізкультуры сярод вясковых пралетарыяў.

З прывітаньнем таксама выступілі: ад імя ЦК ЛКСМБ, с-г. і лясных рабочых і інш. арганізацый.

Цёпла сустрэлі фізкультурнікі прадстаўніка спортінтэрну т. Рэне-Русо.

— Я зьдзіўлен—кажа ён—тымі посьпехамі сялянскіх фізкультурнікаў.

У нас ня так. Рэакцыя буржуазіі і сацыял-фашыстых не дае мажлівасьці рабочым і сялянам арганізавацца ў фізкультурныя гурткі.

Вашы посьпехі будуць прыкладам для вашых братоў замяжы. Нясіце фізкультуру ў гушчу сялян, падрыхтоўвайце моцных будаўнікоў сацыялізму!..

— Абяцаем яшчэ больш узмацніць фізкультурную працу па вёсках, абяцаем усямерна змагацца за арганізацыю новых фізкультурных гурткоў, за ўнядрэньне фізкультуры ў сялянскі быт—па фізкультурнаму бадзёра грымелі адказы ўдзельнікаў спартакіяды.

Лепшым камандам і ўдзельнікам былі на вечары выданы прызы ад імя розных грамадзкіх арганізацый.

Ма.

Лепшым камандам—прызы.

Лепшым камандам усебеларускай сялянскай спартакіяды былі выданы прызы. Першы і другі прыз імя ЦВК БССР гучна-гаворыцель адтрымалі каманды Віцебску і Магілеву. Прыз імя ЦСПСБ 16 пар лыж атрымалі фізкультурнікі Меншчыны.

4-я прыз імя ВСФКБ (поўны камплект лёгка-атлётычнага інвэнтару) атрымалі гомельчане.

Іншым камандам таксама былі выданы прэміі.

Ад'езд удзельнікаў спартакіяды

Учора ўсе ўдзельнікі спартакіяды раз'ехаліся.

Сакратар француской фэдэрацыі рабочых фізкультурнікаў, прадстаўнік спартінтэрну Рэне-Русо сёньня выяжджае ў Маскву.

Фізкультурнікі Меншчыны на спартакіядзе.

У выніку спаборніцтваў каманда фізкультурнікаў Меншчыны атрымала 3-ае месца.

За лепшы сацыяльны склад удзельнікаў каманда адтрымала прыз (стрэльба) імя ЦК ЛКСМБ ЦП саюзу с.-г. і лясных рабочых выдала 13 фізкультурнікам—батракам у якасьці падарунка лыжы. Акрамя таго каманда Менску атрымала прыз—мадэль трактару.

Хто перамог?

У выніку спаборніцтваў па ўсіх відах спорту першае месца заняла каманда Віцебшчыны, другое Магілеў, 3-яе Менск, 4-ае Гомель, 5-ае Палацак, 6-ае Ворша, 7-ае Мазыр, 8-ае Бабруйск.

Футбольны мачт.

21 жніўня на летняй пляцоўцы Прафінтэрн адбыўся таварыскі футбольны матч паміж камандай фізкультурнікаў: „Дынамо“ і с. мэталістых.

Гульня скончылася 4:0 на карысьць каманды „Дынамо“.

ХРОНІКА.

225 тысяч руб. на групавыя сады.

У надыходзячую восень у БССР будзе засаджана 2200 гэкт. садоў: 150 гэкт. у саўгасах, 800 гэкт. у калгасах і 1250 гэкт. групавых садоў па пасёлках. Сады будуць арганізоўвацца гнёздавым мэтадам, блізка гарадоў, чыгунак і судаходных рэк На гэту справу сёлета асыгнуецца 225.000 руб. крэдытаў. Шчэпаў на [illegible]

садова-гароднай базы на 150 гэкт. Зараз распачынаецца арганізацыя пладовага выхавальніка, які будзе выпускаць па 100.000 шчэпаў у год. Сёлета ў гэтым выхавальніку будзе пасаджана 125.000 дзічак. Апроч таго, будзе пашыраны матачны сад з 6-ці да 10-ці гэкт. і будзе падрыхтаваны 20 гэкт. для закладкі з наступнага году разьвядзеньня гароднага [illegible]

Тэатр рабочай моладзі.

[illegible]

ТРАМ будзе абслугоўваць рабочыя клюбы, заводы, фабрыкі і г. д.

У лік артыстых ТРАМ'у прымаюцца выключна рабочыя і дзеці рабочых. Усяго будзе прынята 60 чалавек.

У верасьні бягучага году тэатр пачынае сваю працу.

Новы клюб на заводзе „Камінтэрн“.

Згодна вестак саюзу ў хуткім часе заканчваецца праца па пабудове клюбу на заводзе „Камінтэрн“ (Бабруйская акруга).

Клюб пабудаван па апошняму слову тэхнікі і разьлічан на 400 чалавек.

Атрымана першая партыя абліґацый 3-й пазыкі.

У Беларускай канторы Дзяржаўнага банку атрымана першая партыя абліґацый 3-й пазыкі індустрыялізацыі. Пакуль, што банк атрымаў абліґацый на 500.000 рублёў, частка з іх разьмеркавана паміж філіяламі банку па акругах БССР.

Юбілей саюзу працмастацтва.

У кастрычніку м-цы адбудзецца 10 гадовы юбілей арганізацыі ў Беларусі саюзу працаўнікоў мастацтва. У сувязі з гэтымПрэзыдыум саюзу вылучыў камісію для правядзеньня юбілею.

Зараз распрацоўваецца плян правядзеньня сьвята.

Куткі „маці і дзіця“.

Белрабсэкцыя і ЦСПСБ ухвалілі арганізаваць на больш буйных прадпрыёмствах куткі „маці і дзіця“.

Такія-ж куткі будуць арганізаваны ў каапэратывах, якія знаходзяцца ў рабочых раёнах.

Адчыняецца шэраг новых прафшкол.

Наркамасьветы з наступнага навучальнага году адчыняе па БССР шэраг новых прафшкол. Так, будуць адчынены прафшколы хімікаў у Менску з выкладаньнем на яўрэйскай мове і ў Гомелі—на беларускай. У Магілеве адчыняецца прафшкола дарожных майстраў і дзесятнікаў, у Бабруйску—школа дрэваапрацовачнікаў, у Віцебску—кулінары. Школы агнятрывалага будаўніцтва будуць адчынены ў Менску, Мазыры і Воршы; у Віцебску адчыняецца школа мэдсясьцёр. Апрача таго Наркамасьветы адчыняе шэраг прафтэхнічных курсаў.

Па ўсёй сетцы прафтэхнічных школ з наступнага навучальнага году будзе навучацца звыш 3600 чалавек.

Новыя школы фабзавуча.

З наступнага навучальнага году адчыняецца шэраг новых школ фабзавуча. Так у Віцебску будзе адчынена школа ФЗВ мэталістаў на 45 чал., у Менску—ФЗВ швэйнікаў на 200 чалавек. Школы фабзавуча будуць камплектавацца бронь-падлеткамі і дзяцьмі рабочых, якія маюць асьвету ня менш як за 5 клясаў сямігодкі.

Падвышаецца кваліфікацыя рабочай моладзі.

Сёлета па ўсіх прадпрыёмствах, дзе налічваецца звыш 20 бронь-падлеткаў, будуць арганізаваны прафтэхнічныя курсы. Летась такіх курсаў працавала па ўсёй БССР дванаццаць, а з новага навучальнага году лік іх будзе даведзен да 22. Прафтэхнічнымі курсамі па БССР будзе ахоплена звыш 550 чалавек. Курсы маюць на мэце падрыхтаваць з моладзі кваліфікаваных рабочых. На ўтрыманьне курсаў асыгнавана каля 1700 руб. на кожныя.

Наша прамысловасьць атрымае новых спэцыялістаў.

ВСНГ Бел. закантрактаваў ужо 90 чалавек студэнтаў розных ВТНУ і тэхнікумаў. У наступным годзе мяркуецца закантрактаваць яшчэ да 100 студэнтаў розных спэцыяльнасьцяў. Студэнты-кантрактанты па сканчэньні навучальнай установы [illegible]

Звыш мільёна рублёў на дарожнае будаўніцтва.

[illegible] зе—1.111 тысяч рублёў.

У першай чарзе рамантыруюцца грунтоўныя і сашэйныя дарогі паміж буйных вёсак і мястэчак.

Пашырэньне палепшанага насеньня.

Згодна пастановы СПА, у БССР будзе сёлета пасеяна 19.000 гэкт. сартавога жыта. Апроч гэтага, будзе яшчэ засеяна 29.000 гэкт. палепшанага жыта, 600 гэкт. сартавой пшаніцы і 500 гэкт. азімай вікі.

Сялянства зможа сёлета атрымаць у абмен 43.000 цэнтн. палепшанага насеньня.

НОВЫЯ КНІГІ.

У рэдакцыю газэты „Сав. Беларусь“ паступілі для рэцэнзіі наступныя кнігі:

1. „Рабочая кніга па беларускай мове“ І. Пратасэвіч, І. Самковіч. Сыстэматычны курс морфолёгіі і элемэнты сынтаксу. Выданьне другое, выпраўленае. Ухвалена Навукова-Мэтодолёгічным Камітэтам Народнага Камісарыяту Асьветы БССР для школ-сямілетак, рабфакаў і школ сялянскай моладзі. Стар. 156, цана 65 кап.

2. „Як робяць паоуду“. Малюнкі для дзяцей. Цана 32 кап. Выданьне Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва. Менск.

САД АСЬВЕТЫ.

— Сёньня кіно „Навальніца“. Пачатак у 9-30.

Этнаграфічнае дасьледваньне Мазыршчыны і Гомельшчыны.

Гэтым летам этнаграфічная экспэдыцыя БАН, у складзе т. т. Ластоўскага, Сэрбава, Касьпяровіча, з удзелам фатографа-мастака Гальмаджыяна, дасьледвала мясьціну Мазырскай і Гомельскай акруг, якая знаходзіцца паміж Дняпром і Прыпяцьцю. Вывучэньне гэтае краіны было абрана па-першае: таму, што да гэтага часу ня мелася аб ёй пэўных этнаграфічных вестак, па-другое—па матар'ялах Цэнтральнай Статыстычнай УправыБССР,тут жыве стрыкатае ў этнаграфічных адносінах насельніцтва. Аднак, пры дэталёвым вывучэньні, экспэдыцыя не знайшла тут за невялікім выключэньнем ні „рассейцаў ні палякаў, ні украінцаў“, якія чамусьці тут жывуць, як гэта даводзіць ЦСУ. У Мазырскай акрузе быў дасьледаваны Юравіцкі раён, а ў Гомельскай акрузе раёны—Хойніцкі, Брагінскі, Лоеўскі і Рэчыцкі.

У гэтай мясцовасьці жыве ў значнай колькасьці т. з. шляхта-католікі. Тут маюцца польскія с.-с. (напрыклад, Паташнікоўскі), польскія школы і хаты-чытальні. Само-ж насельніцтва гаворыць па беларуску; таксама нічым не адрозьніваюцца ад чыста-беларускага абрады, фольклёр, намэнклатура ў назвах матар'яльнай культуры гэтае групы насельніцтва. Недалёка ад паселішчаў шляхты ў старыя часы панавалі вядомыя ў гісторыі магнаты Вішнявецкія. Каля Брагіна і да гэтага часу захаваліся руіны замку 16—17 ст.ст. гэтых магнатаў.

Цікава адзначыць тое, што сярод ваколічнага насельніцтва і да гэтага часу пашыраны паданьні аб Марыне Мнішэк, аб цары Ілжэ-Дзьмітры. Гэтыя паны, відаць, і пакінулі пасьля сябе рэшткі польскай культуры.

У Юравіцкім раёне экспэдыцыя спаткала ў 2-х вёсках, Вялікіх і Малых Аўцюковічах цікавы этнаграфічны тып. Насельніцтва гэтых вёсак па свайму антрапалёгічнаму тыпу выразна выдзяляецца сярод мясцовага насельніцтва. Аўцюк пераважна брунэт, у мове яго заўважваюцца некаторыя асаблівасьці, як оканьне і выразная замена націскнога „ы“ на у, Напрыклад, яны выгаварваюць замест „мыш“—„муш“, замест „мы“—„му“, замест „бабы“—„бабу“ і г, д. Але-ж немагчыма знайсьці ў фізычным складзе аўцюка, якія-небудзь рысы ўрала-алтайскай расы. Таксама пакуль што нельга зрабіць якія-небудзь вывады аб прыналежнасьці аўцюка да якой-небудзь іншай народнасьці,

Апрача аўцюкаў і шляхты-католікаў экспэдыцыя ня выявіла тут іншых нацыянальнасьцяй, апрача беларусаў. У мястэчках-жа жывуць яўрэі.

З боку этнаграфічнага, краіна прадстаўляе вельмі цікавую мясьціну. Па матар'яльнай і духоўнай культуры: тут сустракаецца вельмі багаты матар'ял, рэшткі пераджыткаў глыбокай старажытнасьці. Тут сабрана шмат фальклёрнага матар'ялу і назіраньняў у дыялектах беларускай мовы, зроблена шмат фатаграфій і зарысовак. Між іншым тут запісаны вельмі цікавыя казкі аб паходжаньні гор, балот, жывёлы, чалавека. Зроблены запісы мэлёдый карагодаў, скокаў і працоўных песьняў. Тут-жа ўдалося запісаць цікавы матыў жніўнай песьні з вельмі своеасаблівым зваротам у мэлёдыі, якія наглядаюцца па ўсяму падняпроўю, пачынаючы ад яго вярхоўяў і канчаючы ўсьцямі р. Прыпяці. У 1927 г. т. Сэрбаў знайшоў у пяршыню гэты пераход у жніўнай песьні ў раёне Бельска-Парэцкага павету, Смаленскай губ., у 1928 г. ён запісаў такую-ж самую мэлёдыю ў Дубровенскім р., Аршанскай акругі, а на Ухлясьці, Быхаўскага раёну.

Пашырэньне рыба-разьвядзеньня ў БССР

200.000 РУБ. ДАТАЦЫІ НА АРГАНІЗАЦЫЮ РЫБНЫХ ГАДАВАЛЬНІКАЎ.—У ПОЙМЫ РУДЗІНЕЦ, МАЗЫРСКАЙ АКРУГІ, ЗАРАЗ ПРАВОДЗЯЦЦА РАБОТЫ НА 75.000 РУБ.—ДЛЯ ПРАЦЫ ПА РЫБНАЙ ГАСПАДАРЦЫ ЗАПРОШАНЫ Ў БССР ВІДНЫЯ СПЭЦЫЯЛІСТЫ З РСФСР.

Шпаркім тэмпам разгортваецца зараз у БССР рыба-гаспадарчае будаўніцтва. Бярэцца курс на тое, каб выкарыстаць пад штучныя сажалкі ўсе няўдобныя балоты і нізіны, якія ня маюць сельска-гаспадарчага значэньня. Апрача арганізацыі штучных буйных гаспадарак будзе пабудавана сетка сялянскіх сажалак.

На пабудову рыбаводных гадавальнікаў у БССР саюзны ўрад асігнаваў 200.000 р. Гадавальнікі будуць будавацца ў наступных пунктах: Чырвоная „Зорка, Мазырскай акр.,—40 гэкт., Лепель і Наўліца, Полацкай акр.—на 45 48 гэкт. Волма, Менскай акр., 40 гэкт., Лосьвіцкая, Віцебскай акругі, 25 гэкт. У гэтых гадавальніках будуць выплоджвацца малькі, якія будуць распаўсюджвацца па сялянскіх сажалках. У наступным годзе намечана арганізаваць 20 сялянскіх сажалак з агульным пляцам у 20 гэкт., а ў бліжэйшую 5-цігодку маюць быць арганізаваны 310 сажалак. На арганізацыю гэтых сажалак на 1929-30 г. вызначана 18.000 руб. крэдытаў.

Значныя работы зараз разгорнуты ў Мазырскай акрузе, у поймы Рудзінец, дзе будуецца штучная рыбаводная гаспадарка на 300 гэкт. Тут будуюцца шлюзы, дамбы, застаўкі. Работа будзе скончана ў верасьні г. г. і будзе каштаваць 75.000 руб. Такім чынам, апрача існуючых ужо 1800 гэкт. штучных сажалак, з вясны пачнуць функцыяваць новых 300 гэкт.

Шпаркім тэмпам разгортваецца зараз таксама будаўніцтва дасьледчай рыбаводнай гаспадаркі па плошчы ў 51 гэкт. у саўгасе Вялікая Сьлепня. Тут бывае занята зараз па 35 падвод і звыш 50-ці рабочых у дзень. Пабудова гэтае гаспадаркі абойдзецца ў 47.000 руб. і павінна быць скончана да наступнага году, г-зн. да адчыненьня ўсебеларускай с.-г. выстаўкі.

У сучасны момант цэнтральнай штучнай рыбаводнай гаспадаркай у БССР зьяўляецца гаспадарка „Чырвоная Зорка“, Мазырскай акр., якая займае 1800 гэкт. Зараз гэта гаспадарка пашыраецца за кошт суседніх балот. Пакуль што гаспадарка вядзецца экстэнсыўна, штучнае харчаваньне рыбы ня ўжываецца яшчэ. У далейшым бярэцца курс на тое, каб выкарыстаць пад штучныя рыбаводныя сажалкі некаторыя мала-каштоўныя ў гаспадарчых адносінах балоты гэтае акругі, дзе па меркаваньню спэцыялістаў, можа быць выкарыстана на гэту мэту да 10.000 гэкт. Пры экстэнсыўным вядзеньні гаспадаркі на сучасных балотах можна мець у сярэднім да 30 пуд. сена-асакі; гэта-ж балота, занятае пад рыбаводную гаспадарку, дае ў год да 50 руб. валавога, ці 20 руб. чыстага прыбытку, без выдаткаў на амортызацыю капіталаў на пабудову гаспадаркі.

Вось прыблізныя лічбы, якія характарызуюць эфэктыўнасьць заняцьця дзікіх балот пад рыбныя сажалкі.

У наступным годзе ў гэтай гаспадарцы будзе пабудаваны дасьледчы вучастак па штучнаму харчаваньню рыбы, па ўгнаеньню сажалак. Тут таксама будуць праводзіцца вопыты па арганізацыі севазвароту.

Гэтым летам праводзяцца дасьледч. работы ў поймах канала Трэшына, праводзіцца аналіз вады ды інш. работы. Калі дасьледаваньне дасьць станоўчыя вынікі, дык з наступнага году тут распачнецца арганізацыя буйнай гаспадаркі на 3000 гэкт.

У зьвязку з пашырэньнем у БССР рыбаводнай справы зараз востра паўстала ў нас пытаньне аб спэцыялістых. Пакуль што спэцыялісты-рыбаводы налічваюцца ў нас адзінкамі. Праўда, пакуль што далі згоду прыехаць да нас з РСФСР 6 спэцыялістаў, але гэта не разьвязвае праблему. Трэба рубам паставіць пытаньне перад Беларускай С.-Г. Акадэміі аб падрыхтоўцы спэцыялістаў па рыбаразьвядзеньню. Пакуль што ў нашых школах толькі рыхтуюцца кваліфікаваныя рабочыя і з наступнага году мяркуецца ўвядзеньне некаторых прадметаў па рыбаразьвядзеньню на апошнім курсе гідратэхнічнага цыкла Менскага палітэхнікуму. Зусім слушна, што гэтыя мерапрыёмствы ня могуць задаволіць нашу рыбаводную гаспадарку патрэбнымі кадрамі спэцыялістаў.

Увага санітарнаму становішчу гарадоў і мястэчак БССР.

(Гутарка з інспэктарам НКАЗ д-рам Магілеўчыкам).

У апошні час, асабліва ў летнія месяцы, калі хутка раскладаюцца, у выніку гарачыні, розныя адпадкі заўважваецца некаторае павялічэньне эпідэмічных хвароб, як, напр., дызэнтэрыя (крываўка) і інш.

Прычыны гэткага непажаданага зьявішча трэба шукаць у антысанітарным становішчы нашых гарадоў і мястэчак. Ня лепей абстаіць справа і на вёсках. Так, напрыклад, гэтымі днямі ў Полацкай і Аршанскай аругах назіраліся выпадкі захворваньня насельніцтва на крываўку (дызэнтэрыя). НКАЗ своечасова прыняў меры супроць пашырэньня хваробы, паслаўшы на месца выбуху хваробы навуковага супрацоўніка Мікра-Біолёгічнага Інстытуту дзеля вывучэньня прычын і ліквідаваньня хваробы.

У гарадох і мястэчках назіраецца антысанітарнае становішча месц гандлю (базары) і вырабу харчовых прадуктаў. Так, напрыклад. У сталіцы БССР—Менску—па два дні валяюцца на вуліцах і базарах здохлыя і забітыя сабакі (Віленскі базарчык і Чэрвенскі шлях). Трупы сабак і катоў ад гарачыні хутка пачынаюць раскладацца і разносіць заразу розных хваробаў.

Дамаўласьнікі, у тым ліку і жакты, як сьцьвярдзілі апошнія абсьледаваньні, зусім не захоўваюць правілаў санітарных вымаганьняў. Перад дамамі на вуліцах ляжаць кучы сьмяцьця і розных адпадкаў цэлымі тыднямі. Яшчэ ў горшым становішчы знаходзяцца памыйныя ямы і клёзэты. Такое становішча санітарыі доўга трываць ня можа, бо, у праціўным выпадку гэтыя месцы (ямы і клёзэты) будуць неўзабаве месцам распаўсюджваньня пошасных хвароб.

Паасобным грамадзянам, установам, якія непасрэдна зацікаўлены ў санітарным дабрабыце гарадоў і вёсак і, наогул шырокай грамадзкасьці трэба шырока разгарнуць растлумачальную працу сярод насельніцтва, трэба, каб кожны грамадзянін сачыў за санітарыяй, даючы прыклад іншым, менш сьвядомым грамадзянам. Трэба, урэшце, каб органы міліцыі, на якія ўскладзены абавязак назіраньня за выкананьнем санітарнага палажэньня, больш рашуча дамагаліся ад дамаўласьнікаў, жактаў і паасобных грамадзян захоўваньня санітарных запатрабаваньняў.

Карысная і патрэбная ўстанова.

(ГУТАРКА З ДЫРЭКТАРАМ ІНСТЫТУТУ Д-РАМ ЛІЎШЫЦАМ).

Інстытут сацыяльнай гігіены—установа, створаная ўрадам з мэтаю паляпшэньня ўмоў быту і працы працоўнага насельніцтва рэспублікі. Інстытут мае на мэце вывучэньне ўплываў сацыяльна-эканамічных умоў на здароўе працоўных масаў і распрацоўку санітарна-гігіенічных мерапрыёмстваў у напрамку аздараўленьня працы і быту працоўных.

Інстытут складаецца з наступных адзінак, падпарадкаваных савету ін-ту: біамэтрычнага аддзяленьня, санітарна-статыстычнага аддзяленьня па арганізацыі аховы здароўя, аддзяленьня па гігіене выхаваньня, габінэту па вывучэньню праблем калектыўнага жыцьця і, нарэшце,—габінэту па санітарнай асьвеце. У якасьці дапаможных установаў пры інстытуце арганізоўваюцца: музэй аховы здароўя—навуковая адзінка, пры наведваньні якой працоўныя змогуць пераканацца ў шкоднасьці алкагалізму, п'янства і г. д., статыстычны габінэт, у якім распрацаваныя навуковымі працаўнікамі дыяграмы навочна пакажуць наведвальнікам габінэту карысьць ад мерапрыёмстваў, накіраваных на аздараўленьне рабочага быту.

Дзяржаўны інстытут сацыяльнай гігіены—гэта адна з тых установаў, пры дапамозе, якіх партыя і савецкая ўлада імкнуцца ўзьняць дабрабыт Савецкага краю.

Б. Міх.

Кіно „Інтэрнацыянал“.

Лятучае шчасьце.

Амэрыканскі фільм з удзелам у галоўнай ролі выдатнага коміка Монты Бэнкса ёсьць зусім ня дрэнная трукавая камэдыя.

Монты захапляецца авіяцыяй. Яго маска—прыдуркаватага прастачка. Праз гэта, пасьля катастрофы з адным самалётам, яго вярбуюць у амэрыканскі паветраны флёт. Тут Монты праходзіць цярністы шлях. Ён можа толькі заглядацца на лётныя машыны, але самалёта яму не даюць і прымушаюць выконваць розную чорную работу і хадзіць на вучэньне... Кпяць з яго таварышы. Яны запэўнілі яго ў тым, што сам палкоўнік запрашае яго прыняць удзел у спаборніцтве ў паветры. І Монты—пераможца! Да гэтага дадана маленькая любоўная інтрыжка.

Вось зьмест фільму, які ў дэталях багаты рознымі камічнымі трукамі. Монты вельмі добра спраўляецца з сваёю роляй.

Агульнае ўражаньне ад фільму зусім добрае. Дэманстрацыя ідзе пад частыя выбухі рогату.

Часова выкон. абавязкі адказнага рэдактара П. ШАСТАКОЎ.

ТЭАТР—КІНО

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР. ГАСТРОЛІ МУЗЫЧНАЙ КАМЭДЫІ
ПРЭМ'ЕРА
Пятніца, 23-га жніўня
„Чорный амулет“ у 3 дзеях Стрэльнікава.
ПАЧАТАК А 8 з пал. ГАДЗІНЕ.

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА“.
АД АЎТОРКА, 20 ЖНІЎНЯ. ПРЭМ'ЕРА.
ДА ЗАЎТРА
КІНО-АПОВЕСЬЦЬ У 7 Ч. ВЫТВОРЧАСЬЦЬ БЕЛДЗЯРЖКІНО.
Пачатак роўна а 7 з пал. гадз. Каса—ад 6 гадз.

КІНО ПРАЛЕТАРЫ
З прычыны вялікага посьпеху 2-гі ТЫДЗЕНЬ
„ГОРНАЯ БАЛЯДА“.
Драма ў 7 частках з пралёгам.
Пачатак а 7 гадз. 15 хв. Каса а 6 г.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».
Сусьветны комік МОНЦІ БЭНКС у лепшай камэдыі сэзону
„ЛЕТАЮЩЕЕ СЧАСТЬЕ“
У 7 ЧАСТКАХ.

КІНО-САД «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» Савецкая № 71.
ВЯЛІКАЯ ФРАНЦУСКАЯ ПАСТАНОЎКА
„ДРУГІ ШЛЮБ“
ДРАМА Ў 8 ЧАСТКАХ.
Пачатак 1-га а 9 гадзіне, ІІ-га 10 г. 30 хв.

1-Ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР“.
„ЯНКА І МСЬЦІВЕЦ“.
Штодня 2 сэансы: у 3 з паловай і 5 гадзін.
Каса ад 2-х гадз.

ПАСТАНОВА № 160
Менскага Гарадзкога Савету.

Аб адмене абавязковай пастановы „Аб рэгістрацыі дашкольных груп“.

Менскі Гарадзкі Савет Рабочых, Сялянскіх і Чырвонаармейскіх Дэпутатаў ПАСТАНАЎЛЯЕ:

Адмяніць сваю абавязковую пастанову № 27, ад 26 красавіка г. г. „Аб рэгістрацыі дашкольных груп“.

Старшыня Менскага Гарадзкога Савету АКСЮЧЫЦ.

Сэкратар ПАСЫНКОЎСКІ.

ЗГУБЛЕНЫ.

— Вучотна-конская кніжка Моніча А., кв. 481 п.

— Вучотна-конская кніжка Будніка С. Н., кв. 481 п.

— Вучотна-конская кніжка Ралейна В. П., кв. 481 п.

— Вучотна-конская кніжка Моніча І.В., кв. 481 п.

— Вучотна-конская кніжка Хаецкага І. К., кв. 481 п.

— Вучотна-конская кніжка Дыка С. І., кв. 481 п.

— Вучотна-конская кніжка Маласая Н. М., кв. 481 п.

— Дапрызыўная кніжка Ксеневіча М, Ю., выд. Чэрвенск. вайсковым сталом, кв. 488п.

— Вучотна - конская карт. Войцыка Н. Д., выд. Чэрвенск вайсков. сталом, кв.489 п.

— Вучотна-вайсковая кніжка Барысенка М. А., выд. Б. Аўцюцеўск. ВВК, кв. 490 п.

— Сяброўская кніжка № 2182, выд. Мазырск. саюзам дрэваапрацоўн. і мэтрычн. выпісь, выд. Мазырск. аддз. Загса на імя Газмана Я. Р., кв. 491 п.

— Бюлетэнь а хваробе з 26-6-29 г. Талмачова Е. П., выд. фаб. завод. амбул., кв.492 п.

— Пасьведчаньне аб нараджэньні 1912 г. Шапіра Я. Е., выд. Рэчыцкім Загсам, кв. 492 п.

— Пасьведчаньне аб нараджэньні 1913 г. за № 40 Муха А. С., выд. Рэчыцкім

— Атэстат аб сканчэньні Барысаўск. Тэхнікуму Жукоўскага А. І., кв. 610.

Менск, дзяржаўная друкарня